

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. ev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
a Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Druga stran medalje

Sredi marca t. l. je Stalin začasno omilil besno naglico svoje agrarne reforme, da pomiri kmete in dobi čas za temeljito čiščenje rdeče vojske, kjer so bili razburjeni kmečki sinovi po gorostasnih poročilih z doma. Vrgel je takrat na vas tri milijone izvodov svojega pisma, kjer je dokazoval, da pomenijo kolektivni edino pot za povzdigo ruskega poljedelstva, in celo obsodil nasilnost lastnih organov. To pismo je naznanjalo bolj trezno politiko in nosilo pomembno ime »Omotica po uspehih«. Kakor znano, ni imelo globokih posledic. Kolektivizacija raste naprej. Toda izraz »omotica« je najboljša označba onega razpoloženja, ki ga odseva diktatorjev zmagovalni govor na XVI. komunističnem kongresu. Blagostanje sovjetske zveze narašča, brezposelnost nazaduje. Težka industrija dela čudeže in močno podpira vedno bolj številne poljedelske kolektive. Kulaki so uničeni kot razred, in kapitalizma oproščena vas bo še letos Rusijo poplavila z žitom. Sveti mir vlada v deželi, in izvoz bo vladil oskrbel potrebna denarna sredstva. Junaško navdušenje delavcev in tehničnega osebja bo dovolilo zaključiti petletni načrt že tekom štirih let do prvega januarja 1932. »Zmaga je naša!« — je sklenil Stalin.

Nikoli nismo delili stališča onih sovjetskih nasprotnikov, ki vtaknejo liki ptici noj glav v pesek in jim odrekajo katerekoli uspehe. Odkrito je treba priznati ogromen pomen še pred vojno pričet in zdaj dograjene Turkestarsko-Sibirske železnice. Če bo rešilo sibirsko žito turkestarsko prebivalstvo skrbi za vsakdanji kruh pa mu omogočilo izdatnejšo kulturo bombaža, bo pomenilo to izdaten gospodarski napredek: saj ne bo treba ruskim prednikom plačati težke milijone za egipčanske surovine. Moskovska »Ekonomičeskaja žizn« naznana tudi nadaljnje uspehe ruske težke industrije. V Rostovu ob Donu so dovršene največje strojne tovarne na svetu s produkcijo, ki bo dvakrat večja od one vseh 900 ruskih predvojnih tovarn. V Stalingradu je pričela delovati tovarna poljedelskih strojev, ki bo letno vrgla na trg 50.000 motornih plugov. V Nižnem Novgorodu gradijo velikansko tovarno za avtomobile, in prihajajo poročila o sličnih velikanskih podjetjih iz Saratova, Harkova, Čeljabinska itd. Ob Dnjepru in na Uralu so zgrajene velikanske elektrarne s stokilometerskimi daljnovodi.

Vse to je res. A zakaj ne naredijo ti »gigant« nobenega vtisa na komunistično opozicijo, ki slejkoprej prerokuje polomijo Stalinove gospodarske politike? Zalibog niso vse te velike gradnje noben dokaz splošnega dalekosežnega tehniškega napredka. Še predvojna ruska težka industrija je živela samo od vladnih naročil in redno zašla v krizo, čim je zmanjkalo vladni denarja. Ruska vas je bila slab odjemalec. Kmetje si niso bili vstanu privoščiti še tako potrebnih poljedelskih strojev in zato ni bilo mogoče govoriti o ruskem industrijskem napredku. Industrijski so to tudi razumeli in se po svojih močeh (dasi brez potrebnih političnih zaključkov) prizadevali za izboljšanje kmečkega gospodarskega stanja. Ta prepada zdaj ni zasut, temveč se je razrastle v brezno. Stalinove tehniške gradnje se vršijo vzporedno z nevzdržnim propadanjem ruske vasi. Nova težka industrija požre veliko od kmetov plačanih milijonov, ne da bi kaj zalegla za narodno gospodarstvo. Vse predvojno rusko železniško omrežje je na primer nastalo kot posledica težnje izenačiti žitne cene. Rodovitne pokrajine so preskrbele s kruhom kraje z neugodnejšim podnebjem in na ta način se je slednjim odprl boljši zaslužek. Tako je bilo ustvarjeno severno rusko in sibirsko mlekarstvo, tako so nastale kulture industrijskih rastlin, in smo že govorili o pomenu nove turkestarske železnice za ruski bombaž. Zalibog ima slednje dejstvo sedaj izjemni značaj, ker je to predvojno pravilo davno pozabljeno. Število sovjetskih železnic je naraslo za več novih prog, a vse skupaj služi samo »razredni politiki«, ne da bi se pobrigale za pretežno večino ruskega prebivalstva. Sovjetski vlaki preskrbuje s kruhom in drugim tovarne ter sedanje »boljše sloje«. A ostalo prebivalstvo si mora pomagati s kmečkimi konjički kot edinim transportnim sredstvom in je navezano na »izlete« na kmete, kakor je bilo pri nas med svetovno vojno.

»Živimo tako revno, kakor si ne moreš misliti,« stoji v pismu od 28. junija, ki smo ga prejeli iz velikega polmilijonskega mesta: — »nimamo ne mesa, ne ribe. Samo za prvi maj kot državni praznik smo prejeli po 20 dek slanine, sicer pa ni nobene zabele. Dobimo samo vsak mesec po en liter konopnega olja. Na vse zgodaj oblegamo državne prodajalne, a zaloge so vedno kmalu razprodane in vsak mesec dvakrat imamo katerokoli krizo. Živimo samo od moke in prosa, ter na kmetih dobimo sočivje pa mleko. A vse je zelo drago in se jako težko dobi. Vas je zanemarjena še bolj ko mesta. Pod temi razmerami seje pskovski kmet naprej svoj lan samo radi tega, ker je to prisiljen storiti. Če ne bi mu grozila ječa ali prognanstvo za »ekonomsko veleizdajo«, bi rajši prideloval na svojem močvirnatem svetu še tako slabo rže in pa pšenico, da se mu ne bi bilo treba dati lakote pozimi.

Stalinova gospodarska politika samo izkorišča kmeta in je potisnila njegovo gospodarstvo na najnižjo naravno stopnjo: kakor zna, mora sam zadostiti vsem svojim potrebam, ker »ničesar ne dobi za svoj denar«. Kdo bo torej kupoval pridelke bodoče »gigantske« industrije? Obubožana vas tega ne ho v stanju storiti. Stalin misli, da mu bo pla-

Oficijelen komunike vlade: režim ostane in se ne izpremeni

Soglasno fiksirane smernice režima: integralno narodno edinstvo; bivše politične stranke se ne smejo več vrniti; upravna dekoncentracija; razdelitev v 9 banovin je definitivna; vzgoja v jugoslovanskem duhu; sokolstvo je del programa državne politike; veroizpovedi naj se vzdrže vsakršne politike

Belgrad, 4. julija. AA. Danes popoldne od pod 6 do pol 8 se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom predsednika vlade Petra Živkovića. Seji so prisostvovali vsi ministri, razen ministra Neudorferja, ki je bolan.

Na tej seji je predsednik ministrskega sveta podal obširno poročilo o splošni politični situaciji. Naglasil je neosnovanost onih glasov, ki se zlonamerno razširjajo, češ da bo nastala neka sprememba, je predsednik vlade podčrtal potrebo enotnega in složnega dela pri izvršitvi velikih nalog, pred katerimi stoji kraljevska vlada. Vsi člani kabineta so bili popolnoma soglasni s pravcem naše nacionalne in državne politike, kakor tudi z direktivami za delo, ki jih je predložil predsednik ministrskega sveta.

Ti sklepi in načela se glasijo: Državna in nacionalna politika je odrejena v novem režimu z dvema zgodovinskima činoma Nj. Vel. kralja, ki sta osnova državnega in nacionalnega življenja in razvoja kraljevine Jugoslavije in to:

1. manifest z dne 6. januarja 1929, ki se mora vzeti v celoti in po metodah in po težnjah. Noben del manifesta ni mogoče uporabiti, da bi se drugi izpustil. S tem je izrečena posebna beseda o starem sistemu uprave. Staro se ne more in ne bo uporabljalo, iščejo se nove metode in krejijo nova pota.

2. Zakon z dne 3. oktobra 1929. Etnični in etički smisel našega zgodovinskega in nacionalnega razvoja je definitivno urejen z imenom kraljevine, ki ga je sprejel ves narod naše kraljevine z navdušenjem.

Administrativna razdelitev kraljevine na banovine je prečrtala za vedno zgodovinske meje, te ovire v nacionalnem formiranju in razvoju ter ustvarila banovine, močne in sposobne za življenje kot upravne in gospodarske edinice.

S tem zakonom so postavljena absolutna načela:

En narod in eno nacionalno čutenje, spoštovanje plemenskih imen in tradicij je vzvišeno, toda mora vedno služiti razvoju nacionalne moči in edinstva. Plemenske zastave morajo pripadati popolnoma prolosti, ker nacionalno čutenje hoče samo jugoslovansko nacionalno trobojko. Na osnovi teh dveh činov in znanih zgodovinskih izjav Nj. Vel. kralja, ki stojijo v skupni in organski zvezi, izhajajo slični zaključki in direktive v delu kraljevske

vlade, ki mora biti popolnoma odrejeno v homogenem pojmovanju posameznih glavnih vprašanj in čvrsto zasigurat konstantno izvajanje vladine politike in akcije.

Osnovna načela današnjega režima izključujejo politične stranke, njihova predstavništva in njihovo sodelovanje v državni upravi, ker je nepobitno dejstvo, da je znano delo političnih strank bilo na škodo ne samo življenjskim in ekonomskim interesom države in narodom, kakor tudi vsakemu poedincu in ker so se neresno igrale z državnim in narodnim edinstvom. S takim delom so politične stranke izgubile pravico na obstoj in one ne bodo več obstajale v takšni obliki ter se ne morejo nikoli več povrniti.

Predsednik kraljeve vlade nadzoruje delo svojih ministrov in skrbi za sistematično izvršenje državne politike. Njegova pravica in dolžnost je skrbeti, da vsi ministri upravljajo svoje resore po že odrejenih načelih in v splošnem medsebojnem skladu. Nj. Vel. kralj je po svojem mišljenju in po svojem zaupanju imenoval ministre kot šefe poedinih vej državne uprave. Oni stopajo v vlado kot poedinci, ne pa kot strankini ljudje ali predstavniki katerekoli plemenske, verske ali politične skupine. Ministri upravljajo svoje resore in izvršujejo dane jim naloge, držač se izključno interesov nacionalne in državne celine in imajo v vidu, da mora biti zakon enak za vse in da interesi poedincev, pokrajin in plemen morajo biti podrejeni interesom celine.

V tem cilju so oni dolžni skrbeti: da njim podrejeni državni organi v službenem delu in privatnem življenju z ničemer ne grešijo glede svojih javnih funkcij in dolžnosti, da stojijo pri svojem delu iskreno in udano v službi jugoslovanske misli, državne ureditve in današnjega reda in ureditve.

Radi čimboljše in cenejše uprave se mora delati na racionalni in izboljšani administraciji, ki mora biti popolnoma udano interesom nacionalne in državne celine.

Postavlja se kot kategorična zahteva državne politike, da v državni in javni službi ni mesta za uradnika in častnika, čigar službeno delovanje in zadržanje ni v skladu z interesom zgoraj omenjenih načel.

Vse uradniške strokovne organizacije mo-

rajo urediti svoje delo po vidikih nacionalnih interesov in v jugoslovanskem obelježju.

Veroizpoved uradnika ne more biti ovira za njegovo imenovanje za funkcije širom cele kraljevine.

Administrativna razdelitev na devet banovin je definitivna in njihova administracija se mora popolnoma voditi in razvijati tako, da bodo čimprej in čim boljše sposobne kot upravne in gospodarske edinice.

Po postavljenih načelih se od banovinskih svetov in svetnikov pričakuje in zahteva, da bodo iskreni in udani pomočniki jugoslovanske nacionalne in državne politike v banovinah poleg važnih dolžnosti, ki so jim odrejene.

Dokler bo sedanji sistem uprave v občinah še trajal, je neobhodno potrebno izvršiti revizijo dela in osebnih sestav vseh občinskih uprav, da bi čimboljše odgovarjale potrebam naroda in splošne državne politike, kakor tudi radi uvajanja modernega in primernejšega sistema občinskih uprav.

Od osnovne šole do univerze se mora pouk izvajati v jugoslovanskem nacionalnem duhu in preplesti s kultom nacionalne zgodovine in kulture ter globoko vero v napredno bodočnost Jugoslavije. Učiteljsko osebje mora popolnoma odgovarjati po sposobnostih in kvalifikaciji zahtevam, da izvaja gori postavljene naloge.

Zakon od 6. decembra 1929 je ustvaril »Sokola kraljevine Jugoslavije«, ki mora v svojem integralnem nacionalnem delu zamenjati vse dosedanje slične plemenske in verske organizacije. Razvoj sokolstva v širših masah naroda kjer ima Sokol svojo kulturno prosvetno misijo, postaja del programa državne politike, ki se mora brzo izvesti.

Država je dolžna omogočiti priznanim veroizpovedim polno moralno silo samorazvoja in ravnopravnost, da bi one mogle odgovarjati svojim visokim nalogam in po dolžnosti se odzvati za zaupanjem in iskrenim sodelovanjem v nacionalnem življenju države, vzdržujoč se vseh političnih akcij ter interesiranja v kate-remkoji tozadevnem vidiku.

Vsaka kulturna, humana in gospodarska akcija, v kolikor ni v državnih rokah, bo našla ob vsaki priliki pomoč države, če ni protivna državni politiki in jugosl. nacionalni misiji.

Francoski parlament za ohranitev zasebne verske šole

Pariz, 4. jul. b. Sinočna debata v parlamentu se je končala danes zjutraj ob 4 in je bila ena najburnejših v tem zasedanju.

Edvard Herriot je mislil izrabiti kolonijalno razstavo v Parizu leta 1931 v to, da ji vključi tudi jubilejno proslavo 100 letnice rojstva predsednika Jules Ferry-a in 50 letnico njegove brezverske šole. Jules Ferry je 80. letih minolega stoletja igral markantno vlogo in sicer v boju proti socialistom (Jules Guesde), boj, ki je sodoben onemu, ki ga je vodil Bismarck v Nemčiji. V očeh svobodomiselne Francije pa si je stekel neveljavne zasluge s tem, da je izdelal šolski zakon, katerega je potem v dobi 1902—1904 izpopolnil Combes v popolno lajični, to je brezverski šolski zakon.

E. Herriot vodi od leta 1924 širokopotezno borbo, da bi se »pomanjkljivosti« Combesovega šolskega zakona izpopolnile še v toliko, da bi se privatne šole, ki so verske po večini in katere je Combes toleriral, onemogočile. Zakonski predlog za proslavo Jules Ferryevega rojstva in ob enem jubileja brezverske šole, je bila pa prilika za g. Herriota, da se uvede široka debata o takozvani »lajični in nevtralni šoli«.

čalo potrebne milijone prebivalstvo njegovih kolektivov. A kolektivi tudi rastejo na kosteh uničenega malega kmeta. Težka industrija bo obvisela v zraku. Kolektivi z njih motornimi plugi nikoli ne bodo nadomestili pridelka, ki ga je dosegel kmet na svoji lastni grudi. Stalinova reforma se bo zaključila s katastrofo, ker nimajo komunisti razen istega nesrečnega kmeta prav nobenega vira za kritje potrebnih velikanskih izdatkov. To razume komunistična opozicija, in zato ji prav malo govori diktatorjeva zmaga. Po »omotici« bo nastopilo prej ali slej bridko razočaranje.

V sinočni debati so socialisti nastopili proti proslavi Jules Ferry-ja iz razloga, ker jih je svoje dni preganjal, demokrati pa in cela desnica so se dvignili proti proslavi, ker nimajo vzroka, da bi častili spomin začelnika brezverske šole.

V teku debate je poslanec Tompson predlagal, naj se v šolski zakon postavi klavzula o svobodni šoli in nevtralnem pouku. Herriot in socialisti pa so stavili protipredlog za popolno lajičizacijo in nevtralizacijo šole, kar pomeni izločitev verskega pouka in uničitev verskih privatnih šol. Predsednik vlade je zahteval zavrnitev socialističnega predloga, kar se je tudi izvršilo z 281 proti 279 glasovom. Državna zbornica je potem glasovala o Tompsonovem predlogu, ter je sprejela najprej prvi del o lajični šoli — to je status quo — z 450 proti 135 glasovom, nevtralizacijo — to je ukinitve privatnih šol — pa je odbila. Proslava 100 letnice rojstva Jules Ferry-ja pa je bila odobrena z 387 proti 146 glasovom. Z drugimi besedami rečeno, so se poskusi francoskih svobodomiselnikov, da uničijo verske šole v Franciji, za enkrat izjalovili, kar se beleži v kredit Tardieujevemu ministrstvu.

Pariz, 4. julija. as. Pri seji, ki je trajala tri dni, je radi izjave socialista Bracke prišlo v zbornici do hrupnih prizorov. Bracke in direktor Bravel sta začela boksarski boj, katerega je potem preprečil Leon Blum, ki se je postavil med oba nasprotnika. Herriot je zapustil sejo dvorano ter je moral biti seja končno ukinjena. Ko pa se je pomeje Tardieu izjavil za proslavitev Jules Ferry-ja in za proslavitev lajiške šole, a se odločno postavil nasproti poizkusom, da bi se ta prilika porabila za reformo šolskega zakona v smislu predloga g. Herriot-a za onemogočitev privatnih verskih šol, je poslanska zbornica odobrila tozadevni kredit.

Papež odlikoval dr. Schobra

Dunaj, 4. julija. AA. Papež je odlikoval avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schobra z velikim križem Pijevega reda. Državni tajnik v Vatikanu, kardinal Pacelli, je izjavil avstrijskemu poslaniku pri avtikanu dr. Kohlrusu, da je papež s tem odlikovanjem želel priznati zasluge dr. Schobra.

Sušaška konferenca

Suša, 4. jul. z. Iz Ljubljane se je vrnil župan Ružič. Bil je v Ljubljani v zadevi važnih vprašanj, ki se tičejo direktne železniške zveze Slovenije s Sušakom. O tem vprašanju se bo vršila konferenca 6. julija. To bo največja konferenca hrvatskih in slovenskih gospodarskih krogov. Na konferenci bodo zastopani savski in dravski ban, ravnateljstvo državne železnice v Ljubljani in Zagrebu. Povabljena sta tudi resorna ministra Radivojevič in Demetrevič. Dalje tudi ministri dr. Korošec, Šveglj in dr. Šibenik.

Podaljšane žel. legitimacije

Belgrad, 4. jul. AA. Minister prometa je s svojim sklepom G. D. 55.033 z dne 3. t. m. podaljšal veljavo sklepa G. D. 109.478-29 z dne 30. dec. 1929, oziroma G. D. 6487-30 z dne 30. jan. t. l., G. D. 62.769-30 z dne 28. marca t. l. in sklepa G. D. 46.513-30 z dne 31. junija t. l. do zaključno 1. avgusta t. l., ker radi tehničnih poškodb ni bilo mogoče izdati državnim uslužbencem predpisanih legitimacij za polovično vožnjo na železnicah in državnih parnikih. Poedine pristojne oblasti bodo izdajale kot do zdaj tudi nadalje potrdila.

Nacionalistični izgredi

Wiesbaden, 4. julija. as. Tudi tukaj so ponovi bili izvršeni napadi na frankofile, katerim so razbili izložbena okna v glavnih ulicah, ponekod pa so tudi popolnoma uničili trgovine. Mladi fantje so na motornih kolesih sistematično razbijali tako hitro, da jim tega nihče ni mogel preprečiti.

Aktualni mednarodni problemi v luči sovjetske diplomacije

Kim, 4. jul. d. V razgovoru z nekim ruskim funkcionarjem, ki ima dober vpogled v delovanje italijanske zunanje politike, je Vaš dopisnik zvedel nekaj interesantnih mnenj glede v sedanjem trenutku aktualnih problemov mednarodne politike.

Nemška diplomacija, je dejal sobesednik, ima zdaj izbirati, ali bo nadaljevala Stresemannovo politiko zblizanja s Francijo ali pa začela aktivnejšo in svobodnejšo zunanjo politiko. Italija je zainteresirana na tem, da ubere Nemčija drugo pot, na katero bi jo radi spravili nacionalisti, ki izoraznitev Porenja smatrajo samo za etapo na poti do popolne revanše. Po mojem prepričanju se pa more to smatrati kot izključeno, kajti Italija Nemčiji ne more veliko nuditi, na drugi strani pa Nemčija dobro ve, da italijanska diplomacija ne igra odprte igre.

Italijanska diplomacija goreče želi kolonijalnega in sredozemskega sporazuma s Francijo in bi bila sama presenečena, ako bi Nemčija izpremenila Stresemannov kurz v pravcu aktivnejše zunanje politike, ker bi ta politika ne bila samo naparjena proti francoskim interesom, ampak bi ne bila obenem nič manj nevarna Italiji sami. Strah, ki ga Italijani danes rišejo Francozom na steno, bi tako utegnil postati resnica, ki bi Italijanom

samim bila vse kaj drugega ko prijetna. Nemčija pa Stresemannove linije absolutno ne bo zapustila, že iz važnih gospodarskih razlogov ne. Res pa je, da bo francosko-italijansko napetost čim bolj v svoj prid izkoriščala in v tem smislu je dr. Curtius že prijavil nemške pretenzije na bivše kolonije in bo najbrže načel tudi bolj energično ko doslej vprašanje razorožitve: ad quid, Gallia, toliko vojaštva? Kakšna agresivna protifrancoska politika pa je čisto izključena, ker le Francija in, razume se, tudi Anglija moreta Nemčiji kaj nuditi in na najmirnejši način tudi dati. Že predčasna izpraznitev Posaarja n. pr. bi bila uspeh prvega reda, za kar bodo pametni in trezni nemški politiki Franciji na tihem le hvaležni. Sicer pa niso resnični glasovi, da Francija Porenje že takoj zdaj izprazni, ker je to vprašanje že z gospodarske strani tako zapleteno, da stvar ne pojde tako hitro. Tozadevna pogajanja se vršijo v Parizu direktno med Briandom in nemškim poslanikom, zaključiti pa se tako hitro ne morejo; Vendar pa je gotovo še letos z izpraznitvijo računati, ako se razvoj ne bo prekinil po kakšnem izrednem dogodku.

Italija bi seveda bila zelo prizadeta, ako bi ta razvoj po intencijah francoskih in nemških demokratskih krogov privedel do sodelovanja obeh držav na polju evropske politike. Italijanski listi,

kakor veste, so te dni pisali, da obstoja v Franciji načrt, da naj se Poljski in državam male antante dajo v gospodarsko eksploatacijo deli francoskega kolonijalnega imperija namesto da se odstopi kaj Italiji. Kako nevarna bi francoska politika postala šele Italiji, ako bi imela na svoji strani Nemčijo ali pa bi vsaj uživala njeno dobrohotno nevtraličeto! Preprečiti to zblizanje, je glavni cilj Mussolinija.

Kar tiče Rusijo, je čisto napačno mnenje, da je tudi v njenem interesu, če Nemčija in Francija ostaneta nasprotnici. Rusija se v to zadevo nič ne vtiika, ampak skuša doseči dobro gospodarsko-politično pogodbo z Nemčijo, o čemer se v Moskvi vrše intenzivna pogajanja, ki pa tudi ne bodo tako hitro gotova. Gotovo se bo Nemčija iz te pogodbe tudi od svoje strani dala neki pravec razvoju nadaljnje politike v Evropi, vendar nemška meščanska vlada ne bo šla predaleč, da ne zadene francoskih in britanskih interesov.

»Moram Vas zagotoviti,« je končal moj sobesednik, »da čisto odgovarjajo dejstvom Stalino-ve besede, da se sovjetska Unija prizadeva ohraniti mednarodni mir in pomagati, da se udrži. To ji imperativno diktirajo že samo njeni ogromni gospodarski interesi.«

Svetima solunskima bratoma

Danes slavi vsa država praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.

Seela brata Ciril in Metod večela duhovno med seboj vse slovanske narode, ker sta jim prva neposredno ali posredno prinesla blagovest krščanske vere, jim tako položila temelj kulturnega življenja in po svojem delu ter namenih postala glasnika verske edinosti vseh Slovanov.

Zato jih je visoko počastila katoliška Cerkev, ju slavi ves slovanski svet pa ves kulturni svet sploh. Njima je v gotovem smislu posvečeno vse naše družinsko, državno, versko, prosvetno življenje in delovanje, ker na njunem apostolskem delu stoni.

Še danj papež Pij XI., ki se toliko prizadeva za zedinjenje, je delo svetih bratov prav posebno proslavil s svojo apostolsko okrožnico z dne 13. februarja 1927. Papežovo apostolsko pismo o proslavi svetih slovanskih bratov nas opominja, da bodi vsa katoliška akcija pri nas živo zvezana z delovanjem za cerkevno edinost in s češenjem naših apostolov. Opominja, da naj bo češenje sv. Cirila in Metoda, velikih apostolov vesoljne edinosti, bistveni sestavni del našega verskega življenja.

Tako so nas vedno tudi naši slovanski škofje od Slojnska do danes.

Češenje sv. Cirila in Metoda in delo v njunem duhu je bistvo našega verskega in narodnega programa: da bi živeli vsi v bratski slogi v eni veri in ljubezni do večnih dobrin, zvesti resnicam krščanskega evangelija, ki nam ne prinaša samo večnega življenja, ampak nas tudi uči na zemlji koristnega dela za srečo naroda, za vzgojo na telesu in duši zdravega naraščaja in za utrjevanje dvig naše zemeljske, slovanske, krščanske kulture.

Vseučiliški zakon

Vsa vseučilišča ostanejo neokrnjena

Belgrad, 4. jul. m. O vsebini zakona o vseučiliščih, ki ga je kralj podpisal, se je zvedelo še tole:

S tem zakonom se izenačijo predpisi o najvišjih prosvetnih ustanovah. Vseučilišča so, kot doslej, obdržala avtonomijo. Njih število je ostalo isto. Z ozirom na to obstojajo vseučilišča v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, pravna fakulteta v Subotici in filozofska v Skoplju. Pozneje se bo s fakultetno uredbo odredilo, ali se bodo fakultete delile in na katere odseke se bodo delile.

Vseučiliške oblasti so ostale iste. Z zakonom se določi, da se bodo rektorji volili na dve leti, ne pa kakor doslej v Belgradu na tri leta ali v Ljubljani na eno leto.

Vseučiliški pouk je svoboden. Učitelji so popolnoma svobodni v svojem znanstvenem delu. Radi njihovega znanstvenega razlaganja jih nihče ne more poklicati na odgovor. Vseučiliški profesorji se postavljajo s kraljevim ukazom. Takoj dobijo stalnost in neodstavljenost v državni službi. Redni in izredni profesorji se volijo v fakultetnem svetu. Njihovo izvolitev sprejme ali zavrne vseučiliški svet. Za vseučiliške docente se postavljajo na podlagi natečaja, po izvolitvi fakultetskega sveta in po predlogu enega profesorja te stroke tisti, ki imajo doktorsko diplomu in za katere se fakultetski svet na podlagi objavljenih znanstvenih del prepriča, da bi mogli delovati v kaki znanosti ali znanstveni veji, če s to izvolitvijo soglašajo vseučiliški senat.

Z zakonom so se prejemki profesorjem zboljšali. Kot primer služi, da bodo docenti postavljeni v 6-1 s položajno plačo, ki jo prejemajo državni uradniki iste skupine in iste kategorije. Redni in izredni profesorji, kakor tudi docenti z več kakor petletno docentsko službo, ki so ob času, ko stopi

zakon v veljavo, nastavljeni na vseučiliščih, postanejo stalni in dobijo vse pravice po tem zakonu, ne da bi jih bilo treba ponovno izvoliti. Njihova prevedba se bo izvršila po rešitvi prosvetnega ministrstva v teku enega meseca po razglasitvi tega zakona. Ostali uradniki in nastavljeni (poduradniki) se bodo v teku enega meseca podvrgli izbiri. Ako ne bodo izvoljeni, se bodo dali ministrstvu za prosveto na razpolago.

Redni in izredni profesorji se brez njihovega pristanka ne morejo premestiti v državni službi, niti na drugo fakulteto niti na drugo vseučilišče, niti se ne morejo postaviti na drug položaj. Po rešitvi vseučiliškega sveta more prosvetni minister tiste profesorje, ki so dovršili 65 let, obdržati v službi do 70. leta.

Prosvetni minister se s tem zakonom pooblašča, da v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpiše obče uredbe o vseučiliščih. Odredbe obče uredbe o vseučiliščih se morejo spremeniti samo z zakonom. S to uredbo se bo ugotovilo število in naziv kateder na posameznih fakultetah, kakor tudi število učnih moči. Posebne fakultetne uredbe izdaja prosvetni minister. S fakultetnimi uredbami se bo predpisala ureditev posameznih fakultet, načrt in izvajanje pouka na fakultetah, pravila o izpiti in tako dalje.

Novi vseučiliški zakon omogoča učencem učiteljski, ki so prestali z odličnim ali prav dobrim uspehom zrelostni izpit, da se po sklepu sveta filozofske fakultete morejo sprejeti za redne slušatelje filozofske fakultete za predmete pedagoške skupine.

Zakonom ima odredbe za pospeševanje pouka na vseučiliščih. Posebej se posveča pozornost zgraditvi jugoslovanske nacionalne kulture, kar bo popolnoma obdelano v obči uredbi o vseučiliščih in s fakultetskimi uredbami.

sedanjimi profesorji, ki so bili preje učitelji v ljudskih šolah, celo tudi začasni.

12. da se učiteljem, ki so študirali na filozofski fakulteti in jo končali do 1. jul. 1914, ves čas, ki so ga prebili v vojski kot vojni obvezanci do demobilizacije naše oborožene sile štejejo v službeno leta v skupini in kategoriji.

13. da se čim prej izda zakon o verskih srednjih šolah in njihovi učitelji izenačijo od 1. X. 1929 s pravicami učiteljev srednjih šol.

14. da se upokojenim ravnateljem, nadzornikom in učiteljem srednjih šol dajejo tisti prejemki, na katere imajo pravico po zakonu o srednjih šolah iz leta 1929.

15. da se profesorjem učiteljskih šol in absolutom pedagoške šole z osmimi semestri dajejo stalne mesečne doklade po skupinah, v katerih so sedaj.

16. da se učitelji, ki še niso prevedeni po novem zakonu in po njem razvrščeni, prevedejo in razvrstijo, ako nimajo kakšne zakonite krivde.

17. da se sedanjim začasnim predmetni učitelji obdržijo v službi do 1. novembra, ne da bi jim bilo treba v oktobru polagati diplomski izpit.

18. da se vsi še neizplačani honorarji za nadurno delo v l. 1929 čim prej izplačajo.

19. da se čim prej izda zakon o kontraktualnih učiteljih srednjih šol, da se učiteljem Rusom, ki so prestopili v naše državljanstvo in si pridobili kvalifikacijo za srednješolske učitelje, prizna za napredovanje v skupini in kategoriji ves čas, ki so ga prebili v naši državi kot pogodbeniki.

Končno se v resoluciji izraža pritožba radi gotovih napadov v dnevnem časopisu na šole, ki morejo samo škodovati učiteljem in dijakom.

Belgrajske vesti

Belgrad, 4. jul. AA. Nj. Vel. kralj. je z ukazom dne 28. junija t. l. odlikoval z redom Belega orla II. reda Maglajlića Hadži Safeta Ibrahima, reis ul ulemo.

Belgrad, 4. jul. p. Konzultor belgrajske nadškofije dr. Avguštin Juretič je odlikovan. Nuncij mu je izročil papežev dekret, s katerim se imenuje za tajnega papeškega komornika.

Dunajska vremenska napoved. Jasno, poletno vreme z lokalnimi nevihtami.

Trozveza v bližnjem Orientu?

Berlin, 4. julija. b. Zivahno delovanje italijanske, turške, grške in ruske diplomacije o zdajnjem času je izzvalo v tujakšnih političnih krogih različne komentarje. Bližnje potovanje Tewfik Ruchdi beja v Moskvo da brez dvoma nima samo namena, da izposluje rusko denarno pomoč Turčiji za njeno osvoboditev od Mednarodne komisije za vojne dolgove (Dette publique ottomane) ampak da ti državi iščeta novo bazo za ožje sodelovanje. Grški zunanji minister Michailopoulos je v svojih zadnjih izjavah podčrpal, da je mir na Balkanu in v Levantu njegova največja skrb, in da Grčija pri ohranitvi tega miru žrtve ne bo zavračala. Nedavni Grandjev obisk v Angori in v Atenah pa je dovolj pokazal, da italijanska diplomacija, kljub

ali baš radi velike zaposlenosti na zapadu, noče svojih interesov v Orientu pozabiti.

Krogi, ki so v orientalskih problemih navadno dobro poučeni, se povprašujejo, če bi morebiti vendarle kazalo dati vestem angleških listov, da se pripravlja trozveza med Italijo, Grčijo in Turčijo, v katero bi eventualno vstopila še Rusija, važnost, ki jo zasluži. Berlinsko politično mnenje tako možnost za enkrat izključuje, ker bi že ideja takega pakta morala izzvati ostro reakcijo od strani britanske vlade.

Atene, 4. julija. AA. Predsednik vlade Venizelos je odpotoval na odmor za nekoliko dni na otoke Egejskega morja.

Angleška zaščitna politika

Predpriprave za medimperijalno carinsko zvezo

London, 4. julija. AA. Na sestanku zastopnikov velikih angleških bank je bil sprejet predlog, ki najprvo ugotavlja, da postaja uvoz inozemskih proizvodov na angleška tržišča čedalje obsežnejši. Zato predlagajo zastopniki angleških bank, naj vlada ne utegoma zaključi medsebojne trgovske pogodbe z različnimi pokrajinskimi angleškega imperija o izmenjavi proizvodov. Naposled predlagajo angleški bančniki povišanje carin za blago iz ostalih držav.

London, 4. julija. AA. Voditelji treh političnih strank so prejeli prepise resolucije o razmerah imperijalne trgovine, ki jo je odobrilo zborovanje vodilnih bančnikov v Londonu.

Resolucija pravi:

»Potrebno so nujne odredbe za poživitev medimperijalne trgovine in za zagotovitev in razširje-

nje tržišč v domovini in v inozemstvu za angleške produkte. Bridka izkušnja je poučila Anglijo, da je bilo upanje, izraženo pred štirimi leti, da bo ukinitve carin na evropske produkte poživila trgovino, jalovo. Trgovina se je vse bolj manjšala in število inozemskih proizvodov na angleškem trgu je stalno naraščalo. Medtem ko menimo, da bo končno zavlada po vsem svetu prosta trgovina, smatramo, da je potreben za napredek imperijalne trgovine medsebojni trgovinski dogovor med narodi britanskega imperija, ki naj preskrbi angleškim proizvodom potrebna tržišča.

Da pride do tega sporazuma, je potrebno, da odpre Anglija svoj trg za vse imperialne produkte in obenem uvede carino na vse proizvode, ki prihajajo iz inozemstva.

Vprašanje srbskih predvojnih posojil rešeno

Pariz, 4. jul. b. Senator Cotty je v svojem časopisju (Ami du Peuple, Figaro, Gaulois) ostro napadel kompromis, na katerega se je zedinili francoski lastniki srbskih predvojnih dolgov in pa jugoslovanska vlada.

Kraljevina Srbija je pred vojno prodala Francozom vsega skupaj za 800.000 zlatih frankov (8 milijard 800 milijonov Din). Po trudapolnih pogajanjih je razsodišče v Haagu dne 12. julija 1929 sklenilo, da mora Jugoslavija svoj dolg poravnati v zlatih frankih.

Od haškega sklepa pa do 19. aprila 1930 so se vršila nova mučna pogajanja, ki so slednjič pripeljala do kompromisa med francoskimi zahtevami in

ponudbo jugoslov. vlade. S tem se jugoslov. vlada obveže, da bo plačala francoskim upnikom za nazaj (1914—1930) samo 35% izostalih obresti, za naprej pa samo 55%.

Cotty-jevo časopisje naglašja, da je ta sklep krivljen in opozarja javnost, naj ne pozabi kako se je postopalo s francoskimi upniki, kadar bo jugoslov. vlada iskala posojilo v višini ene milijarde na francoskem trgu.

Drugo časopisje je vzelo ta kompromis z radostjo na znanje, kar priča, da sta obe prijateljski državi voljni utrditi prijateljstvo tudi z žrtvami, če so potrebne in koristne.

Seja magistratnega gremija

Ljubljana, 4. julija.

Danes ob 5 popoldne se je vršila seja magistratnega gremija.

Na dnevnem redu so bila najprej poročila obrtnega urada. Odobrena je bila nova maksimalna tarifa za izvoške in avtoizvoške. V mestu se je tarifa nekoliko znižala, za zunanje vožnje pa zvišala. Tako bo veljala vožnja na glavni kolodvor 14 Din, zunanje vožnje pa po približno 6 Din km. Postajališče avtoizvoščkov se je premestilo izpred ljubljanske kreditne banke na Aleksandrovo cesto pred Magdičevno trgovino.

Pri poročilih gospodarskega urada je bilo najprej ugodeno prošnji magistratnega uradnika Franca Koširja, da se mu zniža predpis za zasutje jame za Bežigradom z 8155 Din na polovico, če parcelo proda, mora plačati pa vse. Amalija Novakova bo smela imeti živilsko barako nasproti Gospodarski zvezi še do konca leta. Oblastnemu odboru Narodne obrane v Ljubljani se dovoli do preklica postavitev avtomatičnih tehtnic po mestu. Prav tako podmladku Rdečega križa. Sokolu III. za Bežigradom da mestna občina v najem letno telovadišče pri dohodarstvenem uradu. Izdelava tržnih klopi je bila oddana mizarju Perku po 90 Din za vsako macesnovo klop.

Sledila so poročila gradbenega urada. Oddaja zgradbe kanalov pod Rožnikom je bila oddana trem najnižjim ponudnikom Tomaziću, ing. Tavčariju in Stavbni družbi. Kanali bodo veljali 224.000 Din, h katerim prispevajo zasebniki 124 tisoč Din. Čez Mali graben na Opekarski cesti bo zgrajen železobetonski most. Delo je bilo oddano najnižjemu ponudniku Matku Kurku za ceno 221 tisoč Din. Narodnemu gledališču so bili odpisani stroški za prevoz smeti za l. 1928. 1929 in 1930.

Za vsako prihodnje leto pa se bo sklepalo sproti. Sklenjeno je bilo, da se popravijo nekateri tročarji. Delo je bilo oddano tvrdki Res za ceno 90 Dir za kvadratni meter. Gremij je odobril, da je župan oddal popravilo Mestnega doma tvrdki Tönnies za ceno 22.000 Din. Gremij je kredit za to znižal od 42.000 na 30.000 Din. Ostalih 8000 Din bo uporabljenih za popravilo in olepšanje notranjštine. Zgradba kioska na oglu Vilharjeve in Dunajske ceste, prav takega, kakor je oni v Vegovi ulici, je bila oddana Kurku za 6000 Din.

Pri poročilu gradbenopravnega referenta so bila izdana naslednja stavbena dovoljenja: Božu Račiču začasno dovoljenje za pritlično hišo ob Gerbičevi ulici; dalje: hotelu »Miklič« za napravo vhoda v restavracijo na Masarykovi cesti; Ivanu Marinku za adaptacijo lokala na Poljanski cesti 57 proti kavcijski hipoteki 10.000 Din; Heleni Tušarjevi za adaptacijo lokala v Medvedovi ulici 30; Franju Omahu za prizidek stopnišča in kanal na Sv. Petra cesti 53; Jožefi Hudnikovi za prizidek in kanalizacijo v Hradeckega vasi 40; Adolfu Reichu za adaptacijo tovarniškega poslopja na Poljanskem nasipu; »Dunavu« in Pokojinskemu zavodu za zgradbo palače (gl. 3. stran); Fabijaniju in Jurjevu za adaptacijo poslopja v Stritarjevi ulici.

Uporabna dovoljenja so bila izdana: Antonu Osenarju za hišo ob Ilirski ulici; Vladimiru Vajdi za hišo ob Šmartinski cesti; Franciški Ciglerjevi za hišo ob Staretovi ulici; Valeriji Kirchsclagerjevi za hišo ob Dunajski cesti; Zorku Košiču za parno peč na Dunajski cesti; Danilu Šapli za hišo za Bežigradom; Ani Friškovevi za hišo v Gerbičevi ulici; Dragu Kosu za hišo ob Levstikovi ulici; Nuši Breznikovi za hišo na Vrtači; Pavli Bohinčevu za hišo na Rimske cesti in Metki Lazarjevi za dvonadstropno hišo ob oglu Rimske ceste in Ulice rimske legije. Izdana so bila še nekatera druga dovoljenja.

Zahteve in želje srednješolskih profesorjev

Belgrad, 4. jul. u. Danes se je tukaj končal kongres jugoslovanskih profesorjev. Sprejete so bile teje resolucije:

1. Da se radi pospeševanja srednješolskega pouka osnujejo v vseh mestih, kjer so filozofske fakultete, vzorne srednje šole, na katerih se bo delalo in preizkušalo po novih učnih in vzgojnih metodah.

2. Da se poleg novega učnega programa in načrta obenem izdajajo tudi navodila o izvajanju pouka v vseh predmetih.

3. Da strokovni učni nadzorniki prosvetnega ministrstva nadzirajo učno delo po srednjih šolah samo v teku šolskega leta najdelj do 1. maja.

4. Da se vprašanje nomenklature in terminologije, ki se uporablja v srednjih šolah, čimprej predloži seji, pri kateri bodo sodelovali srednješolski profesorji.

5. Da se pred začetkom tega šolskega leta v srednjih šolah ustanovijo ekskurzijski skladi.

6. Da se ravnatelji srednjih šol razbremenijo čisto upravnih poslov s tem, da bi se v vseh srednjih šolah postavili odgovorni upravni pomočniki, ki bi opravljali vse materialne posle srednje šole. Na ta način bi se mogli ravnatelji posvetiti samo učnemu poslu.

7. Da se učiteljicam, ki so poročene z državnimi uradniki, dajo osebne draginske doklade.

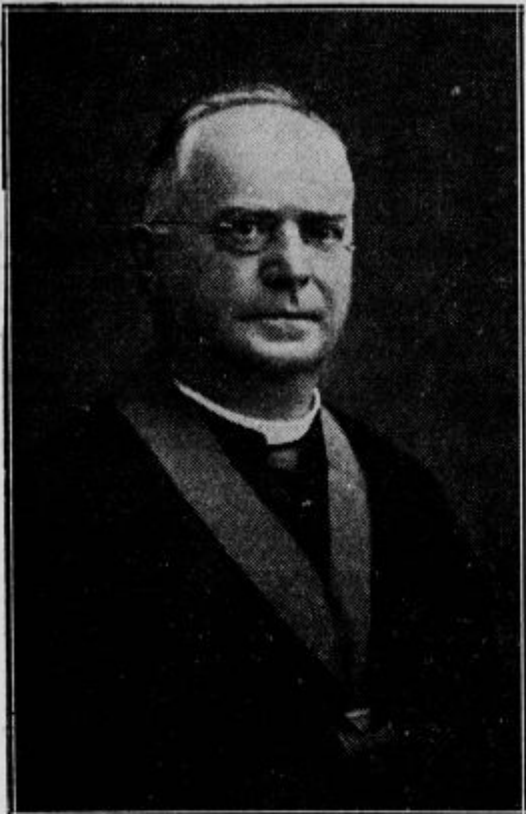
8. Da se zasebni izpiti honorirajo vsem ravnateljem in učiteljem srednjih šol, kakor je to bilo prej in kakor se honorirajo ministrski odposlanci, ker stopajo ti izpiti daleč iz okvira rednih učnih dolžnosti in predstavljajo velike napore za učitelje na koncu šolskega leta.

9. Da se prošnje učiteljev za napredovanje v višjo skupino, na katero so po zakonu dosegli pravico, rešujejo takoj.

10. Da se stalne mesečne doklade učiteljem vrednih šol izenačijo po skupini z dokladami vseh akademsko kvalificiranih uradnikov.

11. Da se učiteljem, ki so bili začasno predmetni učitelji v srednji šoli, pa so potem naknadno dosegli kvalifikacijo in postali suplenti ali profesorji, vsa leta, ki so jih pravilno prebili kot začasni predmetni učitelji, štejejo v službeno leta za napredovanje po skupini, kot se je to napravilo s

Veličasten pogreb stolnega kanonika Moravca

Maribor, 4. julija 1930.

Veliko popularnost je užival stolni župnik in dekan Moravec. To se je posebno pokazalo ob njegovem pogrebu. V imponantnem številu so izkazali poslednjo čast ljubljenski stolnemu župniku Francu Moravcu številni njegovi prijatelji, znanci, častilci in duhovni sobratje.

Pogrebne svečanosti so se pričele ob 14. Ob asistenci pokojnikovih sošolcev msgr. Vrežaja in škalskega dekana msgr. Rotnerja je v veži stolnega župnišča najprej izvršil blagoslovitev telesnih ostankov pokojnikovih pomožni škof dr. Ivan

Tomazič. Nato so združeni mariborski pevski zbori zapeli Vilharjevo žalostinko »Oj spavaj«.

Nato je krenil sprevod v stolnico, kjer so se vršile vespere. Z lece je govoril vzvišene in globoke poslovilne besede stolni kanonik dr. Maks Vraber, ki je orisal pokojnikovo življenje in delovanje, njegovo skrb za blagor župljanov, olepšavo cerkve in nabavo zvonov, za katere je sam prispeval nad polovico. Ob zaključku svojega poslovilnega govora se je zahvalil stolni kanonik Vraber vsem, ki so pokojniku za časa njegovega življenja storili kaj dobrega ali pa mu napravili kaj prijetnega. Vse navzoče duhovne sobrate je pozval, da se v molitvi spominjajo blagopokojnega stolnega župnika Franc Moravca.

Združeni pevski zbori mariborski so odpeli žalostinko »Človek glej«. Nato se je razvil veličasten sprevod na magdalensko pokopališče. Sprevod se je premikal ob gostem špalirju občinstva, ki se je razporedilo na Slomškovem trgu, ob Stolni ulici in Glavnem trgu ter drugod.

Spreddaj so šla posamezna društva s krščansko žensko zvezo, katere ustanovitelj je bil pokojni stolni župnik. Nato je sledila godba katoliške mladine in okrog 100 duhovnikov iz lavantinske škofije s ptujskim proštom dr. Zagarjem in celjskim opatom na čelu. Kot zastopnik ljubljanske teološke fakultete se je pogreba udeležil dr. Lukman, kot zastopnik ljubljanskega stolnega kapljaja pa kanonik Stroj in dr. Klinar. Za krsto so korakali številni pokojnikovi sorodniki in odlični zastopniki raznih oblasti in korporacij. Med drugimi: okrožni inšpektor dr. Schaubach, mestni župan dr. Juvan, okrajni načelnik dr. Ipavc, predsednik prosvetne zveze dr. Hohnjec, gimnazijski ravnatelj dr. Tomišek, ravnatelj trgovske šole Dolenc, prof. Vales za moško učiteljsko, občinska svetnica dr. Grčar in Pfrimmer, šolske sestre, usmiljenke in nepregledna množica župljanov, ki jim je bil pokojni stolni župnik ljubezniv in skrben duhovni oče, za davčno upravo se je udeležil pogreba g. Sever, dalje oba upravnik pošte ena in dve g. Irgolič in Klemenčič, ter poveljnik požarne brambе Voller.

Na magdalenskem pokopališču je pomožni škof dr. Ivan Tomazič opravil nagrobne molitve. Nato so mariborski združeni pevski zbori odpeli žalostinko. Na rakev pokojnega stolnega župnika je jela padati prst in pokrila sveži grob.

Telo, ki je v njem bivala plemenita duša, je tukaj našlo svoje bivališče. Dobrohotnemu in blagemu pokojnemu župniku, kanoniku in dekanu Francu Moravcu večna slava in hvaležen spomin!

S pota v Oberammergau

Inomost, 3. julija.

Od Schwarzbacha do Inomosta nas je vlekla električna lokomotiva; tiho in brez dima smo se šli skozi prijazne doline, ob umazanih vodah, pod vrhovi Visokih Tur, mimo Velikega Kleka; po dolini Pintgau, kjer goje znano pasmo krav, smo opazovali same lepe kraje, zelene travnike, toda nikjer polja, nobenega žita.

Prevozili smo vso Solnograško ter prišli potem v Tirole. Sami pašniki, gorske pokrajine, izmed žit le tu pa tam njiva ovs, pomešana z deteljo; drugega nič. Tirolci so iz večine živinorejci, živi jih le travnik in gozd, ki se pa smoteno seka in sproti spet gozdovje.

Zavijemo k In, glavni reki Tirolske. Kalna in široka se vali med gorami in ob železnici, mi hitimo ob njej vse do Inomosta. Prišli smo sem okrog osmih zjutraj ter nas je na kolodvoru čakal ravnatelj potne pisarne v Inomostu, prijazen mož, ki nas je nato ves čas spremljal po mestu, nam razlagal zanimivosti in posebnosti mesta in okolice.

V tri avtobuse smo posedli in se napotili po mestu sem in tja. Ogledali smo si muzej cesarskih strelcev, lepo stavbo v prijetnem senčnem gozdičku nad Inomostom. Vse, kar se v tem muzeju nahaja, je kos domače tirolske zgodovine, vse služi smoteni vzgoji naroda, zlasti mladine. Iz te vzgoje diha vojaški duh, tih in skrit sicer, ampak temeljit. V muzeju so v slikah in drugače upodobljeni in ponazorjeni vsi boji za Tirolsko vse od Andreja Hoferja pa do današnjih dni; največ gradiva pa nudi zadnja svetovna vojna. V dveh nadstropjih muzeja je zbrano vse, kar je združeno z zgodovino cesarskih strelcev in z boji za Tirolsko; tu so vse osebe, same vojaške seveda, vse orožje, orodje, slike, narodne noše. Občudovanja vredna je razlaga v teh muzejih.

Vse je združeno z dejanskim stanjem muzeja, ki je eno samo vzgojno sredstvo za zavest, za domoljubje. Beseda in slike, vse tako; in spoznaš, da mož, ki razlaga in pojasnjuje slike v muzeju, govori iz srca, iz vse duše. Jasno je, da ti ljudje nimajo samo tradicije, ampak da te tradicije ne bodo pozabili.

Pogled na Inomost je zelo lep. Inomost je univerzitetno mesto, tudi mnogi Slovenci so že študirali tu. Mesto ima zdaj 72.000 prebivalcev.

Ogledali smo si še panoramo Inomosta, ki predstavlja res nekaj posebnega in edinstvenega. Je pa tudi ta stvar prirejena tako, da nehote dviga Tirolce k ljubezni do domovine. In je stvar tudi za tujce silno zanimiva. Je ta panorama v posebni zgradbi, zgrajena leta 1905, v katero se pride po lesenih stopnicah na srodino. Odtod je razgled na vse strani; zelo plastično je krog in krog naslikana okolica Inomosta ter boji, ki so se za Andreja Hoferja vršili zanj. Samo 4 metre je ta slikarja oddaljena od oči gledalca, učinkuje pa neverjetno naravno; kot da res gledaš vse kraje v naravi daljavi in kot da so ti narisani junaki živi tam po poljih, po gozdovih, krog in krog.

Stopili smo še v znamenito hišo deželnih glavarjev in namestnikov, kjer je svoj čas prebivala tudi Marija Terezija.

Popoldne smo se z vzpenjačo dvignili na Hahleleka, ki se dviga nad Inomostom 2300 metrov. Vožnja do vrha in nazaj stane 12 šilingov. Lepo je tam gori, sijajen je razgled na vse strani, zlasti na Inomost in na dolino, v kateri leži. Z daljnjegledom smo opazovali cele trume garmov, ki so ležali v snežnih onstran doline.

Zdaj se ravno krepčamo po povratku, ob pol petih pa sedemo spet na vlak in se potegnemo naravnost v Oberammergau, kamor pridemo drevi ob pol devetih.

Fr. Strah.

Še boljša in cenejša je
PALMA
zdravilna grenka voda.
DOBIVA SE POVSOD!

Huda ura na Štajerskem

Poročila o streli, požarih, viharju in toči

Rimske Toplice, 3. jul.

V terek zvečer so se začeli zbirati nad vso dolino težki, črni oblaki, ki so napovedovali bližajočo se nevihto. Ze dan in popoldan je bil nenavadno vroč in soparen. V pozni večerni uri pa je nastal silen in močan vihar, ki je na nekaterih mestih lomil tudi veje. K vsemu temu se je pozneje pridružil vedno bolj pogosto bliskanje in grmenje, ki se je iz daljave čedalje bolj približevalo. Okrog polnoči je nastala močna in strašna nevihta. Treskalo in grmelo je, vmes pa je padala kot oreh debela toča, ki je s toliko silo bila ob hiše, da so žvenketale šipe na oknih. Poljskih pridelkov ni mnogo uničila, ker je letina že itak slaba, da nima toča kaj vzeti. Med tem strašnim neurjem je udarila strela tudi v planinsko kočjo pri Sv. Mohorju nad Laškem in jo upepelila do tal. Rešiti skoro niso mogli ničesar. Tudi Savinja je po tem dobrohotnem deževju znatno narasla in se skalila, tako da je na njej znatno manj vročehrvnih kopalcev.

Celje, 4. julija.

V noči od torka na sredo dne 1. in 2. julija je drameljska župnija doživela trenutke, kakor se jih tako groznih komaj še kdo spominja. Bilo je kot da se bo zrušila zemlja. Krvavi bliski so trgali ozračje, udar na udar je razsajal grom in silen naliv je še

večal grozo vremenskega elementa. V teku vihere je strela na treh mestih upepelila kmetom poslopja. In sicer: Jerneju Kožuho, posestniku v Straži je zgorel kozolec. Njegovemu svaku Antonu Arzenšku, posestniku v Zalogu, je upepeljeno gospodarsko poslopje, posestnik Jakob Jakopin v Lazah pa je ob kozolec. Strah pred strelo, pa tudi izredno hitro razširjenje ognja sta povzročila, da na gašenje ni bilo dosti misliti. Zal so vsi prizadeti le zelo nizko zavarovani.

M. Sobota, 2. julija 1930.

Ze popoldne se je večeraj čutilo, da se na večer lahko pričakuje viharja. Proti večeru so se na avstrijski strani res začeli zbirati težki črni oblaki. Iz daljave se je slišalo zamolklo bobnenje. Zapihal je veter, oblaki so se dvignili in in v trenutku je vso okolico objela črna noč. Temo je v hipu presekala blisk. Sledil mu je drugi, tretji, vmes je grmelo in so živgale strele, tako da so ljudje preplašeni hiteli v stanovanja. Nekaj strahotnega je bilo v tej naravni igri. Proti polnoči je vihar utihnil, izza jugovzhodne strani pa je nebo na dveh krajih začelo v dnevnem sijaju. Davi so ljudje pripovedovali, da je strela povzročila dva velika požara.

Pred par dnevi je tresčilo tudi v neko hišo v Ižakovcih. Plamen je hišo uničil, zgorelo pa je tudi več glav živine.

Prosvetne smernice g. min. Maksimovića

Na kongresu srednješolskih profesorov je gospod prosvetni minister Boža Maksimović imel govor, v katerem je označil vzgojne smernice režima. Dejal je, da mora vzgoja stremeti v vseh srednjih šolah za tem, da srednje šole ustvarjajo integralni jugoslovanski duh v bodočem naraščajočem. Čas kolebanja in eksperimentov je za nami. Danes je naša nacionalna ideologija odredjena in začrtana in srednje šole morajo danes doprinesiti glavno delo, tako v pogledu čistega strokovnega pouka, kakor v pogledu nacionalne vzgoje mladine. Vse, kar bi oviralo doseg te ciljev srednjih šol in kar bi divergiralo od teh nalog in v tem pogledu, je treba neposredno pobijati. »Vaše nacionalno vzgojno delo« je apostrofiral g. minister profesorje, »morate izvajati s tako toplino, s takim poletom in s tako zavestjo dolžnosti, da bo mejilo na nacionalni kult. Na ta način boste imeli neizmeren vpliv na čim jacio medsebojno ureditev vseh delov naše države in ustvarili boste veliki duh jugoslovanskega in edinstva v vseh bodočih pokolenjih in v javnem življenju. Ne morem reči, da dosedanje vaše delo ne bi bilo inspirirano z istimi težnjami in stremiljenji, toda vem, da bodo te težnje imele v bodočnosti še večji razmah in da boste se z večjo vneto in večjim trudom delali za ta cilj, ker ne bo nobenih motenj, kakor je bilo to v prešlih desetih letih temperamentnega političnega življenja. Vam

bo ostala v zmislu edinstva naše države vzgoja mladine prvi in edini ideal. Ta ideal je postavil Nj. Vel. kralj kot nalog vsem državljanom in v prvi vrsti vsem učiteljem mladine in vi se morate pokazati v vsakem pogledu dostojne te naloge in pričakovanja.«

K temu govoru g. ministra, ki po pravici naglašala velik pomen nacionalnega duha in vzgoje, bi si dovolili pripomniti samo to, da bi ne bilo nikakor odveč, če bi bil g. minister dopolnil svoje misli o nacionalni vzgoji s tem, da bi bil pokazal na vrhovni smoter, ki ga mora narodna vzgoja imeti, ako naj vzgoji v resnici narodni skupnosti koristne člane: osebnosti, ki bodo naš narod po njegovih vekovnih tradicijah dvigale in razvijale do čim višje etične in kulturne stopnje. Baš jugoslovanska kakor slovanska duševnost sploh je od nekdaj k temu najvišjemu cilju: bogopoznanju in odkritju duše po življenju v ljubezni in dobroti prav izrazito usmerjena. Zato obžalujemo, da je g. minister pozabil na ta končni smoter narodne vzgoje, ki ga je celó pruski prosvetlenski »šulmajster« postavil na prvo mesto v šoli, in da ni nacionalnega kulta (te besede pač ni razumeti v njenem svojskem pomenu) podredil pravemu kultu večne Resnice in Dobrete ter Božjega zakona življenja.

Ljubljani „nebotičnik“ - dovoljen

Ljubljana, 4. julija.

Na današnji seji je magistratni gremij dovolil zgradbo osem nadstropij visoke stavbe Pokojniškega zavoda na oglu Dunajske ceste in Gajeve ulice. Pokojniškemu zavodu je bila dovoljena tudi zgradba petnadstropne palače ob Gajevi ulici. Gajevo ulico pa namerava mestna občina razširiti. Prav tako je gremij dovolil zavarovalnici »Dunav« zgradbo petnadstropne palače na oglu Aleksandrove ceste in Beethovne ulice. »Dunav« bo smela graditi pet nadstropij v obeh traktih. Gremij pa je naložil »Dunavu« naj požarno steno lično fasadira. Tako bo ves ta prostor zazidan z lepimi palačami in bo tvoril s palačo Ljubljanske kreditne banke arhitektonsko in estetsko ustrežajočo celoto.

Načrt »nebotičnika«.

ki ga bo zgradil na oglu Dunajske ceste in Gajeve ulice v Ljubljani Pokojniški zavod. Pravzaprav to ni noben nebotičnik, ampak osemnadstropna hiša.

Due žrtvi Kolpe

Metlika, 4. julija.

Tudi Kolpa zahteva žrtve. Danes popoldne ob treh je utonil v Kolpi Jožef Plut, trgovski mornar iz Amerike, in njegova sestrinca gospa Marija Ivanetič, gostilničarka iz Metlike. Naročila sta avto ob petih, da bi ju prišel iskat, nakar sta se spustila v vodo. Zašla sta precej daleč proti logu, se nekoliko naprej od otoka, kjer voda doseže že precejšnjo globino. Ko se je ona začela utapljati, je on hitel na pomoč, pa je pri tem našel tudi svojo smrt. Klicaj le druge ljudi, pa v bližini ni bilo nikogar, ki bi bil pomagal. Ko pa so jima prišli spretni plavalci na pomoč, je bilo že zamujeno. Umetno dihanje ni nič pomagalo, zdravniki je bil tudi kmalu na mestu, je ugotovil samo smrt. Gospa Ivanetičeva zapušta tri otroke. Njen mož je pa ravno sedaj na poti iz Amerike. Utopljenec pa je bil na poti iz Indije. Ko je prišla njegova ladja na Susak, je dobil še tri tedne dopusta in je po dveh dneh bivanja v Metliki utonil v Kolpi. Pravijo, da ob Petrovem vsako leto Kolpa zahteva svojo žrtev. — Dejstva izoričujejo, da je to res.

Evharistični kongres v Zagrebu

Priprave za evharistični kongres v Zagrebu so v polnem teku. Kdor se želi udeležiti te svečane verske manifestacije, naj se čimprej zgloši pri svojem župnijskem uradu.

Kongresne izkaznice (legitimacije) se bodo razpošiljale v drugi polovici julija. Vsak priglaselec bo prejel od svojega župnijskega urada. Cena izkaznice 10 Din.

Večina udeležencev iz ljubljanske škofije se odpelje v soboto 16. avgusta po noči, tako da bomo v nedeljo zjutraj v Zagrebu. Tam prisostvujemo ob 9. pontifikalni sveti maši na Jelačičevem trgu, popoldne pa se udeležimo svečane procesije. V nedeljo zvečer se odpeljemo nazaj proti Ljubljani.

Ako se zgloši primerno število udeležencev, bo naročil osrednji odbor v Zagrebu poseben vlak za tja in nazaj. Radi tega je nujno potrebno, da doka kmalu število priglasečev.

Kdor želi prisostvovati tudi drugim kongresnim zborovanjem, ki se vrše od 14. avgusta dalje (kar vsem priporočamo) in bi si rad zagotovil v ta namen stanovanje v Zagrebu, naj piše direktno na naslov: »Središnji odbor za EVHARISTIJSKI KONGRES, Zagreb, Kaptol 27.« — Ljubljanski škofijski odbor.

Ljubljanski otroci na Homcu

Otvoritev počitniške kolonije S. K. Z. Z. na Homcu.

Dne 29. jun. je odšlo iz Ljubljane 22 šolskih otrok na počitniško kolonijo na Homcu. Naselili so se v Društvenem domu. Pri slovesni otvoritvi, ki so se je udeležili poleg otrok celotni odbor Kršč. ženske zveze, g. župnik in občinski zastopnik, je predsednica S. K. Z. Z. gđ. Anica Lebarjeva otrokom razložila red, po katerem se bodo ravnali in izročila otroke v vodstvo in oskrbo voditeljici, ki ji je poverjeno nadzorstvo otrok, in gospodinj, ki oskrbuje gospodinske posle v koloniji.

Kolonija obsega kuhinjo, dve spalni sobi, posebno sobo za voditeljico in dolg zunanji hodnik s čudovito lepim razgledom na bližnjo in daljno pokrajino. Otroci prebijejo čas večinoma v prosti naravi, v smrekovem gozdiču na Homcu, kjer se igrajo, telovadijo itd., kakor določa poseben dnevni red, delajo izlete, vse pod skrbnim nadzorstvom voditeljice. V slučaju slabega vremena je koloniji na razpolago društvena dvorana, šolska soba in drugi prostori v Društvenem domu. Otroci prekipujejo silnega veselja, da imajo tako krasno letovišče na lepem Homcu.

Nesreče vrhniških motociklistov

Vrhnik, 3. julija.

Motorne nesreče se na Vrhniku kar množijo. V nedeljo je šofer pri Jelovšku g. Polde Zvab vozil skozi vas Lukovico. Pri ovinku pred gostilno Košir je zavozil med drevesa, da se je precej potokel po glavi.

Sin gostilničarja Ivana Obliaka je vozil z motornjem iz Planine pri Raketu v srednjem tempu. Na ovinku pred Gačerevcem mu pride nasproti ubegli vol, ki se je ustavil in čakal na motor. Ko je ta prvi vol precej počasi mimo, je prišel teč za njim tudi vol, in brenil v zadnje kolo. Vozač je izgubil ravnotežje ter se valil po strmlem klancu z motorjem vred. Dobil je precej poškodb po glavi.

Trgovce g. Joško Grom je šel kot predsednik športnega kluba »Vrhnik« s tajnikom g. Revnom pogledat pot za dirko Vrhniko—Kranj—Jezerko. Pot na Jezerko je precej nevarna. Nasproti je privozil motociklist, ki ga nista mogla spoznati niti po številki. Ta je zavozil direktno v Groma, ki je pravilno vozil in ki ga je podrl, da sta oba zadobila precej nevarnih notranjih poškodb.

Mesar Ignac Jurček z Vrhnike se je na ovinku pred lekarno Hočevar zaril na tla in dobil precej nevarnih poškodb na glavi.

Kaj pravite?

Res je, da je dandanes za službe in delo precej trdo in da se za vsako najmanjšo službico poteguje kar po deset in še več kompetentov. Zdrav, pa nekoliko priprosto, naravnost misleč razum bi iz tega izhajal, da dobe najboljše službe tisti, ki so zanje najbolj sposobni. Prav tako, kakor v trgovini, kjer prodaja največ tisti, ki ima najboljšo blago.

Ali pri podeljevanju služb velja povsem druga stališče, namreč, kdo od prosilcev ima boljše zveze. Kaj dobra spravevala, kaj pogumen nastop in kaj razvite zmožnosti, protekcija je prva!

Včasih je bilo, malo drugače in le spominimo se, s kakšnim prezirom smo govorili o kom: »Službo je dobil po protekciji!« Danes pa skoro s priznanjem pravimo: »No, ta je lahko dobil službo, ima dobre zveze!«

Naši stanovi se kar nekako pretvarjajo v kaste. Oče je uradnik, sin mora biti najmanj to. Če mu ne gre v srednji šoli, ga pa s prijateljskimi zvezami spravi v kako pisarnico »znamke lizati«, kakor bi se reklo. Največ takih fantičev res ne zna dosti več. Sin delavca ali kmeti, ki ima več soli v glavi, kakor deset takih fantičev, pa ne more nikamor. Vsa vrata so zanj zaprta. »Nima zveze!« Naj bo razpisana ta ali ona javna služba ali pa celo mesto narodnega volonterja — vse je že naprej oddano pod roko. Je že oče, teta, stari oče itd. govoril s tem in tem, no, pa saj se poznamo, pa bo naš Benjaminček pod streho!

Tako se dela! Nič več ni prostega tekmovanja zmožnosti in znanja, temveč samo še — tekmovanje med boljšimi in slabšimi zvezami, samo še lov za boljšo protekcijo.

Koledar

Sobota, 5. julija: Ciril in Metod, apostola slovenskih narodov.

Osebnosti

Promocija. Za doktorja živinozdravništva je v Zagrebu promoviral g. Josip Čeh. Častitamo! **Iz vojaške službe.** V ukazom Nj. Vel. kralja od 1. julija t. l. so med drugimi napredovali v čin poročnika korvete absolvirani gojenci pomorske vojne akademije — naredniki: Franc Valentinčič, Božidar Magdič, Zarko Županski, Vladimir Cukar, Ivo Rebuta, Rafael Arnelj, Velimir Kruz, Baldoмир Saje, Oskar Bizjak, Franc Misjak, Emil Rajer, Stanko Jamšek, Alojzij Mohorič, Zvonimir Grbič, Bruno Šegvič, Milan Malnarčič, Franc Dolinšek, Matije Lenoh, Milan Šonc, Ernest Kopriva.

Iz železniške službe. Premeščeni so z v. z. 11/2 Otolani Vincenc, sprevodnik, Rakek v Ljubljano glav. kol.; 1/4 Peterman Alojzij, prometnik, Lesce — Bled v Kranj; Čehovin Josip, vozov. pregledovalec, kurilnica Ljubljana I. glav. kol. k zastop. drž. žel. v Postojno; z v. z. 11/2 Zagar Ivan, sprevodnik, Ljubljana gor. kol. v Ljubljano glav. kol.; Mertel Franc, sprevodnik, Ljubljana gor. kol. v Ljubljano glav. kol. v Dobovšek Franc, sprevodnik, Ljubljana gor. kol. v Ljubljano glav. kol.; Absolončič dr. žel. prom. šole v Beogradu; Čoš Maks, v Zagorje; Rejec Srečko v Hrastnik, Stampar Anton v Prevalje; Naveržnik v Karlovo; Jovanovič Savo v Slovenjgradec; Petrač Vladimir v Vuzenico — Muto; Bogdanovič Peter v Laško; Miklič Nikolaj v Trebnje; Požar Herman v Čakovec in Rozman Franc v Sevnico. Upokojen je z v. z. 11/1 Mlakar Ludvik pri strojnem oddelku direkcije. Premeščen je v z v. z. 11/3 Mirtič Franc, sklad. deseter, Ljubljana glav. kol., dosedaj služitelj. Sprejeta sta kot prometnika-dnevničarja: Loborec Venceslav v Videm Krško in Mehle Josip v Medvode. Služba je prenehala dnevnica Verstovšek Ivanu v Rogasški Stalini in Turgenjev Benjaminu v kurilnici Maribor.

Mala kronika

Pogreb župnika Fr. Pečnika. Tužno so peli 2. t. m. zvonovi v Podgorju pri Slovenjgradcu. Sprejeli so k zadnjemu počitku vsej podgorški župniji in daleč na okrog prikljubljene in zadržane delavca, župnika č. g. Fr. Pečnika v Podgorju. Pogreba se je udeležila vsa župnija in pokojnikovi prijatelji, katerih je imel pokojnik zelo veliko v Slovenjgradcu in drugih sosednjih župnijah. Dalje se je pogreba udeležila vsa duhovščina starošolske dekanije, č. gg. kanonik Fr. Časl. in mons. prof. Vreže iz Maribora ter dekan Mikuš iz Št. Jurja ob južni železnici. Pogreba se je tudi udeležil slo-

Mnogo misli

imate pri nakupu kuhinjske posode, zato si prej oglejte bogato zalogo katero Vam nudi po najnižjih cenah trdka s železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Paul Keller. — J. Pucelj:

Nedolžni otroci

(Konec.)

»Muuu! — Muuu!«
Dekla se splašči kvišku iz svojih težkih sanj. Motna oljnata svetiljka gori blizu vrat. Odpro se nalahno, in moški stopi noter.
»Kdo? — Kdo? — Kdo? — Hero —«
»Kaj pa veš? In kaj delaš tako dolgo? Si menda spala?«

Kmet je.
Dekla ne ve odgovora.
»Pokaži mleko sem — večerno mleko od rdečke! Si ga je posebej zila?« je nahrull.
Dekla pokaže na golito.
»Kaj? — Nič več? Ta kapljica? Od mlade molzne krave? Saj sem brž vedel, da ni za nič! — Ukanila me je, prekleta drhal. — Ta kaplja mleka! No, naredimo kratko, meso je zdaj drago, mesarju go prodam!«

Velike oči krave so se zasvetile iz teme. Dekla se je trudno okrenila. Saj ve, tu ne poma noben ugovor.

»Kravo za vžitek kupim za to, kravo za vžitek od Lipovčena.«

Kmet gre parkrat gori in doli po hlevu. Kolne in zmerja slabe čase. In trenutno obstoji pred dekle in reče brutalno:

»Na boben bomo prišli. In v takem času kmečki sin ne more imeti dekle, ki ima komaj

venjgraški župan dr. Bratkovič, zastopnik okrajnega glavarstva in davčne uprave, vsa šolska mladina z vsem učitelstvom ter domači pevski zbor. Ob 9 so se pričele pogrebne svečanosti s cerkvenim nagovorom, katerega je imel starošolski dekan č. g. Ivan Jurko. Po cerkvenem nagovoru je bila za raznega sv. maša zadušnica, nakar se je razvil sprevod na pokopališče, katerega je vodil kanonik č. g. Fr. Časl. iz Maribora v spremstvu 20 sobratov in prijateljev pokojnika. Krsto so nosili občinski odborniki, častno stražo pa so imeli domači gasilci. Po končanih pogrebnih obredih so domači pevci zapeli par žalostnih, šolski upravitelj g. Ivan Klugger pa se je v imenu šolarjev poslovil od pokojnega kateheta, kateri je bil med šolsko mladino zelo priljubljen ter se obenem zahvalil občinstvu za toliko udeležbo pri pogrebu.

Število članov banskkih svetov. Skupno število članov banskkih svetov v državi znaša 512. Največ jih ima savska banovina v Zagrebu, namreč 86, najmanj pa primorska v Splitu (31). Dravska v Ljubljani jih ima 40, vrhaska v Banjaluki 34, drinska v Sarajevu 60, zetska na Cetinjah 50, donavska 82, moravska 56, vardarska 73.

Tabor Krekove mladine pri Sv. Mihaelu nad Laškim. Hrastnik. Kakor znano, se vrši tabor Krekove mladine v nedeljo pri Sv. Mihaelu nad Laškim. Tukajšnja podružnica se udeleži s pevskim zborom korporativno. Iz Hrastnika pojde društvo peš. Zbirališče je ob pol 6 jutraj pri Logarjevem mlinu. Hrastničani se uljudno vabijo, da se temu izletu pridružijo.

Zastopstvo TOI na Sušaku. Zbornico za TOI bodo na gospodarski konferenci na Sušaku zastopali gg. predsednik Jelacnik, podpred. Ogrin, člani Ložar, Florjančič in Rojina in pa tajnik Mohorič. Dalje se udeleži te konference tudi tajnik te zbornice dr. Pless.

Iz Osjeka na ljubljansko gledališče. Kakor poročajo listi, je režiser osješkega gledališča dr. Branko Gavella stalno angažiran za ljubljansko gledališče. Njegova žena, operna pevka Zlata Gjurgjevic-Gavella bo šla z možem v Ljubljano.

Socialni higijski tečaj v Zagrebu. Dne 30. junija t. l. so napravile izpit slušateljskega natečaja. Ta tečaj je bil svojevrsten. Organiziran je bil od »Škole narodnog zdravlja« po komisiji za J. N. Z. S. Tečaj je obiskovalo 16 gojenk iz vseh banovin naše države. Izpit so delale iz fiziologije, anatomije, higijene žene — nalezljivih boleznih — spolnih boleznih — porodih — tuberkulozi — o negi dojenčkov in kemije. Gojenke so s svojimi kratkimi jedrnatimi odgovori presenetile komisijo in zastopnice žensk. Gospo dr. in predavateljico so dosegli krasne uspehe v tem kratkem času. Ponovno je povdarjala predsednica dr. Ristović, da je bilo zanimanje iz Slovenije največje, a žal radi pomanjkanja prostora so bile sprejete samo tri Slovenke, in sicer g. Milka Turko, učit. g. Justa Vrečko, uč. r. d. in g. Marija Krizaj. Njihov trud je bil podvojen, kajti od začetka so se morale boriti s hrvaščino, v kateri so bila vsa predavanja, a prebolele so vse težkoče in odgovarjale so vse odlično. Ob 12. je bil izpit končan. V imenu banske uprave je prisostvoval komisiji šef banskega zdravstvenega oddelka dr. Begič, kateri je častitalo odboru in gojenkam k tako lepemu nepričakovanemu uspehu. Za njim je podala še nekaj besed preds. dr. Ristović o pravilni negi dojenčkov ter o potrebi tega tečaja. V imenu J. N. Z. S. je častitala gojenkam tajnica ga. Bedeković. Izmed gojenk je govorila g. Tonči Maskarell, katera se je zahvalila komisiji za higijeno J. N. Z. S. pred. dr. Ristović, banu dr. Šiloviču ter g. voditeljici Radoslavljevič. Zvečer je bila prirejena gojenkam čajanka v šolski polikliniki. Razvila se je pristrana zabava. Ob slovesu je še enkrat dr. Mojič-Ivanovič s svojim duhovitim govorom navdušila gojenke. Vsem naše iskrene čestitke!

Razpis književnih nagrad. Mladinska Matica razpisuje sledeče nagrade: 3000 Din za izvirno povest umetniške in vzgojne vrednosti, primerno mladini po desetem letu. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega življenja, ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog 6 tiskovnih pol formatov Mladinske Maticе (mala osmerka). — 2000 Din za najboljšo umetniško delo, slovensko (3 do 4 tiskovne pole istega formata), ali slikarsko, primerno otrokom med šestim in desetim letom. Snov more biti oblikovana v prozi, ali v verzih, je lahko resna, ali šaljiva, vzeta iz življenja, ali iz narodne pesmi, v tradiciji naših najboljših mladinskih umetnikov, ali pa tudi popolnoma izvirna. Prvi pogoj: umetnina. — 500 Din in 300 Din za dvojce izvirnih črtic, humoresk, pripovedk, pravljic, ali potopisov v obsegu pol tiskovne pole. — 300 Din za najboljšo izvirno pesem. Nagradjena dela dobe tudi običajni honorar, kakor ga plačuje Mladinska Matica. Odbor si lasti pravico, da objavi v svojih publikacijah tudi nenagradjene prispevke za običajni honorar. Rokopise je predložiti pod geslom ali znakom, s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vsebujoča avtorjev naslov, in sicer do 1. decembra 1930 tajništvo Mladinske Maticе, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, kamor naj se obračajo avtorji tudi za morebitna pojasnila.

Velika tatvina v delavski blaginji. Sodisce v Somboru je te dni uvedlo preiskavo proti občinskemu zdravniku v Senti dr. Stefanu Popoviču in lekarnarju v Senti Jakobu Bienefeldu, ki sta pred desetimi leti vzajemno s pomočjo fingiranih receptov škodovala podružnico delavske blaginje v Senti za večje zneske, tako da trpi

srajačo na sebi; tu mora gledati, kako bo do česa prišel. Jernej poroči Lipovčeno Tono, in ti — ti greš o veliki noči!«

Ona se ni niti zgenila; stala je le vsa trudna in zlomljena pred njim.
»In, — in — otročiček?« jeclja. »Najin otročiček?«

Kmet se obrne vstran.
»Za vampa — čem reči, za otroka bom plačeval vsak teden tolar, dokler bo pač živel.«
Čaka na odgovor, pa ga ne dobi.
»To ima človek od tega,« reče in skomizgne z ramami. Počasi se okrene proti vratom in se tam še enkrat obrne.
»Tedaš veš mojo misel! Tu se ne bo nič sem pa tja prerekalo! Ali boš šla o veliki noči?«

Ona stoji nepremično, nato z glavo prikima kakor da je njen duh daleč proč.
*
»Muuu!«
Doni le še palahno... Zlomljeno...
Lepa rdeča žival globoko povesi glavo.
Boječe, plaho gleda deklina po kravi.
Ali jo je — ali jo je razumela?
Svetilka plapolja, in črne sence drago po stenah sem in tja.
»Rdečka — oni — oni rabijo — kravo za vžitek.«
Žival glasno diha.
Sence se plazijo sem in tja med tiho boljo obeh.
Tedaš pride nekdo na zunanja hlevna vrata.

Eden — ali dva? Ne da se razločiti.

Okrožni urad v Somboru še sedaj približno 60.000 Din škodo.

Vreme v državi. Po vsej državi je jasno vreme. V Ljubljani je kazal barometer 762 mm, termometer 19,7 do 29,6 C, mirno. V Mariboru je kazal barometer 761,9 mm, termometer 16 do 26,6 C, mirno. V Zagrebu je kazal barometer 762,4 mm, termometer 16 do 30 C, južnovzhoden veter. V Beogradu je kazal barometer 761,8 mm, termometer 14 do 30 C, zahoden veter. V Sarajevu je kazal barometer 763,1 mm, termometer 10 do 30 C, južnovzhoden veter. V Skoplju je kazal barometer 763,2 mm, termometer 13 do 29 C, mirno. V Splitu je kazal barometer 761 mm, termometer 22 do 33 C, mirno. Na Rabu je kazal barometer 760,9 mm, termometer 25 C, mirno. Na Visu je kazal barometer 760,7 mm, termometer 22 C, južnovzhoden veter.

Obsojen morilec kapetana Ugrinova. Lansko leto 10. maja je podnarednik Nikola Marčetič v Skoplju med predavanjem ustrelil kapetana Ugrinova. Morilec je bil 2. t. m. sojen pred voj. sodiščem v Skoplju ter obsojen na 20 let robije.

Nagrobne spomenike najceneje v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani, vabi svoje člane, da se po možnosti udeležijo pogreba na tragični način umrlega tovariša Antona Justina, ki se vrši v soboto, dne 5. julija t. l. ob 4 uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice v Ljubljani, na pokopališče na Viču. — Odbor.

Avto Skofja Loka — Selca. V torek 8. t. m. bo čakal na postaji v »Skofji Loki« na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.13, potniški avto. — Sušteršič, Selca.

Našim gospodinjam priporočamo knjigo »Gospodinjstvo«, katero je spisala m. Lidvina Purčaj, cena broš. Din 40, vez. Din 60. Knjiga, brez katere naj ne bo nobena gospodinja, nudi vse potrebne in važne — zlate nauke in navodila, ki jih mora vedeti vsaka naša gospodinja. Obsega tudi veliko zdravstva od strokovnjaka dr. Dolšaka. Knjigo toplo priporočamo še posebno gospodinjskim šolam in tečajem. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Ljubljana

Na klavnici zidajo

Ljubljana, 4. julija.

Ze dolgo so naši mesarji občutili potrebo, da zgradi mestna klavnica posebno hladilnico za slanino. Tej potrebi bo letos ustrezno. Ze spomladi je pričela mestna klavnica graditi hladilnico za slanino.

Nova hladilnica bo tvorila prizidek dosedajni hladilnici. Zazidanih bo 240 kvadratnih metrov, hladilnica pa bo visoka 5 metrov. Imela bo ravno streho. Novih hladilnih strojev hladilnica ne bo potrebovala, ker se bo priključila na dosedanje hladilnice. Veljala bo približno 900.000 Din z vsemi hladilnimi napravami vred. Delo počasi napreduje, ker je zelo komplicirano, tako se na primer vse stene specialno delane in izolirane s probkovino, ki ne propušta toplote. Poleg agregatov bodo v hladilnici še etazne mize, kjer bo shranjena slanina. Nova hladilnica bo dovršena do božiča. Z novo hladilnico bo mestna klavnica, ki je že dosedaj bila vzor vsem klavnicam v državi, napravila znaten korak naprej.

Paviljon na Miklošičevi cesti. Korzikov paviljon, ki je tri noči razburjal Ljubljančane s svojo selitvijo, je sedaj na Miklošičevi cesti srečno postavljen na novo betonsko podlago. To delo je bilo izvršeno predinsotnim ponoči in je šlo brez večjih težav. Paviljon se ni prav nič poškodoval. — Po Ljubljani so se raznesli glasovi, ki so celo prodrli v javnost, da je druga trdka zahtevala za razdretje in zopetno postavitev paviljona znatno pretiran znesek. Ta trdka nam je poslala kopijo računa in navedla točno vsoto vseh stroškov. Razvidno je iz tega, da so taki glasovi, kot se širijo, neutemeljeni.

Vojni razpored za obveznike rojstnih letnikov 1880 do 1909 ter za daljše živine in vozil se bo pričel v Ljubljani v dne 10. do 20. julija t. l. v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/L. — soba 4. Vsi prizadeti se opozarjajo, da pridejo zanesljivo k priobčitvi ter se točno drže navodil, ki so razvidna iz tozadnega razglasa, ki je nabit po mestu. Izostanki in druge nerednosti se kaznujejo po voj. kaz. zakonu, ki ne pozna šale, zato naj vsakdo v lastnem interesu pazi, da ne bo vpisan med izostale.

— PEGE —

odstrani takoj in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založba: »Cosmochemia, Zagreb, Smičiklasova 23. Telefon 49-99

Pri tolščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef«-grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavilih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef«-vodo sijajne uspehe. — »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Eden — ali dva? Ne da se razločiti.

In zdaj se hlevna vrata odpro.
Kaj je tu zunaj? Vse dvorišče je belo, je bleščeče belo.

In zdaj gleda zel obraz izza roba vrat.
Eden ali dva?
»Kdo — kdo je?«
»Ne vpilj! — Jaz sem.«
Pride do dekle.
Ona sliši besede — sliši grozno vest, — sliši, da naj se tega veseli — sliši strašno samohvalnost ženske, ki dela angelce.

Usta se ji krčevito odpro, hlata za zrakom.
»Mrtev?«

Hripavo, udušeno, komaj razumljivo vpraša. Vidi, da stara ženska kima, sliši, kako pravi, da je vendar za njo najboljša tako, kmet bo tudi zadovoljen —

In sune iz-sebe grgrajoč krik in zdere iz vedrin težek leseni bat, ki se z njim mečka repa — in ubije starko do smrti.

Tolče jo neprenehoma in široko razpre oči, čisto široke, svetle, iskreče se oči.

In vpraša zmeheno:

»O, ti si tudi tu — ti tudi — ti tudi — Herod — ti tudi —«

Tolče na desno in levo starke in ne jenja, dokler ne pritečejo vrečeči glasovi.

Tedaš se nasloni na kol in reče:

»Heroda sem ubila — on je pomoril nedolžne otročiče — in jaz sem žensko ubila — ona je umorila moje dete.«

Za malo denarja polno vsakovrstne zabave bo nudil

jubilejni sejem v Rožni dolini

v nedeljo 6. t. m. Vstopnina samo 2 Din avtobus od »Zvezde« tudi 2 Din. V soboto zvečer senenada. Pri vseh gostilnah godbe in plesišča.

Berite lepake!

Umrlj so v Ljubljani v času od 1. do 4. t. m.: Franc Mulej, sin delovodje, 2 leti, Grajska planota 1; Franc Lesjak, poštni uradni ravnatelj, 58 let, Resljeva cesta 24; Jernej Pušavec, železniški delavec, 35 let, Gospodarska cesta 14; Marija Kržič, hči posestnika, 34 let, Zaloška cesta 11, Rakitna; Jožef Cerin, 36 let, mesar, Zaloška cesta 11, Mengeš; Anton Berglez, trgovec in posestnik, 80 let, Kladenska ul. 5. V bolnišnici so v istem času umrli: Virgilij Ciglič, sin delavca, pol leta, Zaprice pri Kamniku; Vekoslav Majcen, sin služkinje, 1 leto, Zagreb; Julka Lampe, hči tesarja, 6 let, Zaplana 68; Janez Šimenc, sin pečarja, 6 let, Pristava; Pavel Sušnik, sin posestnika, pol leta, Sv. Katarina.

Žile si je prerzal. Včeraj okrog 6 jutraj je našel ravnatelj R. sedeti na klopi na Šišenskem vrhu bledga, tresočega se mladeniča, ki je bil precej okrvavljen. R. je spoznal, da si je mladenič prerzal žile na roki. Poklical je reševalno postajo, ki je mladeniča, 22. letnega akademika E. F. prepehala v bolnišnico. Mladenič je poskušal izvršiti samomur zaradi skrajno slabih živcev.

Zbiralni kanal na Vilharjevi cesti. Delo pri zgradbi zbiralnega kanala na Vilharjevi cesti dobro napreduje in je kanal izkapan že nekako do dobre tretjine ceste. Kdaj prično tam z zgradbo carinarnice, pa je še vedno odvisno od sklepa ministrstva.

V št. 25 »Ilustriranega Slovence« na strani 194 smo objavili sliko »prvega povojnega romanja Slovencev v Palestino« na parniku Monte Olivia. Češ da kaže slika slovenske in hrvatske udeležence na krovu parnika in da je romanje uspelo jako lepo. Kakor smo sedaj izvedeli, to ni bilo romanje, marveč zabavno potovanje, prirejeno od »Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft« in v zvezi s Prosvetno zvezo v Ljubljani, udeležilo se je tega potovanja 12 Slovencev, 6 Hrvatov, med temi osebami sta bila dva pravoslavna in en žid. Na parniku Monte Olivia se je ta družba fotografirala kot družba jugoslovanskih potnikov. O romanju ni bilo nič znano udeležencem, niti ni bilo iz ineratov spneti, da bi šlo za romanje. Seveda je pa mogoče, da so posamezni udeleženci bili romarji za svojo osebo, ne da bi o tem obvestili ostale.

Tombola ljubljanskega Aero-kluba se vrši v lokalih hotela Bellevue, Keršič in Miklič. Priidite in sodelujte!

Drva - premog najceneje pri »Kurivo«, Du-najska 33. — Telefon 3434.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kural, Gospodarska cesta 10.

Maribor

30 let kolesarskega sporta. Na slovesen način proslavi danes in jutri 30 letnico obstoja tukajšnje ugledno kolesarsko društvo »Edelweiss«. Drevo bo v klubovih prostorih pri Halbwidlu slavnostni večer; jutri jutraj pa se prične na 50 kilometrski progi ljubljana kolesarska dirka s startom na težen-skem vežbališču. Popoldne ob štirih pri »Lipici« Radvanju veliko ljudsko slavlje, ki se v slučaju slabega vremena vrši na unionski verandi. Kolesarsko društvo »Edelweiss« je bilo ustanovljeno dne 26. junija 1900 ter je bil prvi društveni predsednik gostilničar Nikolaj Horvat. Mnogozaslusni sedanji društveni predsednik je splošno znani ter ugledni restavratir in hotelir gospod Andrej Halbwidl. Poleg Horvata in Halwidla imata največ zaslug za procvit in razmah društva brivcev Reisp ter trgovec Dadieu. Pomen društva je v tem, ker je kot prvo pričelo v Mariboru gojiti kolesarstvo v strogo sportnem smislu.

Novosti s kopališča na Mariborskem otoku. V vseh kabinah se bodo v smislu predvračajnjega sklepa kopališkega oddelka namestila ogledala trdke »Jugomati« v velikosti 20x30 v navadnem okvirju. — Edgar Košak se nastavi kot pomožni plavalni mojster ob sobotah, nedeljah in praznikih. — Nabavi se 20 lesenih podov za solneče kopeli. — Proti odškodnini pet dinarjev bodo kopalcem na razpolago tudi naslonjaci. — Glede gradnje hotela na Mariborskem otoku, ki ga namerava postaviti dr. Feldmann, bo sklepal občinski svet na prihodnji seji.

Nekaj kopališčne statistike. V prvih 16 dneh je bilo na otoku 9946 kopalcev; dnevno povprečje 622; nekopalcev 6113.

Dovožno cesto na Mariborski otok od odcepa kamniške ceste je mestna občina v smislu tozadnega sklepa upravnega odbora pripravljena prevzeti in vzdrževati.

Preložitve letalskega meetinga. Ker pristojna vojaška oblast ni pristala na udeležbo vojaških letal pri letalskem meetingu, ki so ga nameravali prirediti tukajšnja »Naša krila«, se je moral meeting preložiti na poznejši čas. Letošnji meeting je zamisljen v zelo velikem obsegu.

Vsi vpijejo — hočejo jo zgrabiti — vsi so prebojazljivi in se umaknejo nazaj.

»Znorela je,« šepetajo.
Mlada dekla dvigne mrzlično oko in gleda ven na dvorišče.

Z roko pokaže ven in reče z naenkrat čisto jasnim glasom:

»Ali jih vidite? — Ali jih vidite kako stojijo? — Vidite kako belo je dvorišče? — To so oni — to so sveti, beli otročiči iz Betlehema! Ir tam — tam — tam — tam o moj Bog, moj Bog! — tam stoji moj mali — moj mali, ljubi mali sredi med njimi!«

Razprostroe roke in gre s solzami veselja ven na belo dvorišče.

Nihče si je ne upa zadrževati.

Tako gre ven na polje.

Sklanja se pogosto nežno na stran.

Misli, da nese na svoji desni roki svojega malega sinka.

In sliši blaženo se smehljaje, kako pojejo beli otroci, in sliši, kako njeno lastno dete poje z njimi.

ZOBNI ATELJE

FRANJO RADOVAN

nasproti velesejma je za čas šolskih počitnic odprt samo

ob torkih, sredo, četrtnih in petkih.

Telefon št. 12-12

Redek jubilej. Petdesetletnico svojega vestnega delovanja praznuje jutri po vsej mariborski okolici znani ter splošno priljubljeni vodja A. Macunove manufakturne trgovine g. Avgust Winkler. Svojo življensko pot je pričel kot vajenec tam, kjer se še danes po 50 letih nahaja. Najbolji dokaz njegovega zvestega, neumornega in vestnega službovanja je dejstvo, da je skozi 50 let ostal v eni ter isti hiši. Svojim trem šedom je bil vseskozi najboljši sodelavec in svetovalec. Še vedno čilemu in slavljenju želimo ob tej priliki, da bi mogel še dolgo vrsto let z uspehom ter v dosedanjem požrtvovalnem in vzornem smislu delovati pri imenovani tvrdki.

Celih 13 dni so trajale mednarodne rokoborbe, ki so povzročile nemalo zanimanje mariborskega občinstva. V četrtek zvečer so se zaključile ob uprav rekordni udeležbi Mariborčanov. V odločilni borbi za prvo nagrado je zmagal Belič nad Kavanom v drugi minuti. Weisz je položil Jandrovo v 42. minuti. Janes pa Marka de Petri v 12. minuti. Prvo nagrado v iznosu 5000 Din je dobil Belič (Bolgarija); drugo (2500 Din) Kawan (Avstrija); tretjo Bogner (Madžarska). Nato sledijo: Janes (Jugoslavija), Weisz (Madžarska), Jandra (Češkoslovaška) in Marko de Petri (Italija). Da so bile omenjene rokoborbe zares propagandnega značaja, je v prvi vrsti zasloga ISSK Maribora, ki je rokoborbe priredil.

Tuji v Mariboru. V prvem poletju je prišlo v Maribor ter se prijavilo pri tukajšnjem zglasovalnem uradu 12.375 tujcev; med temi je bilo 2903 inozemcev. Prvo mesto zavzemajo med inozemci Dunajčani (1486). Največja frekvenca tujcev je bila v mesecu marcu (2344), najmanjša pa v februarju (1055).

Izobraževalno društvo v Lajtesbergu ima ima jutri popoldne pri g. Janžekoviču v Peklu vrtno prirediteljo.

Koncert v mestnem parku bo jutri od pol 11 do 12. V slučaju lepega vremena. Koncertira godba Katoliške omladine. Na programu so sledeči komadi: Tomas, Jadranska straža (koračnica); Römisch, V mirnem gaju (uvertura); Trojan, Zvoki iz narave (valček); Füllchuss, Slovenske pesmi (potpourri); Stolic, Kraljica plesa (valček); Trojan, Veseli odmevi (uvertura); Binička, Kraljevo kolo; Trojan, Trdna skala (koračnica).

Industrijskim podjetjem, hišnim posestnikom in njihovim namestnikom. Vsled obstoječe suše in izredno velike uporabe vode je pričakovati, da bo v kratkem nastopilo pomanjkanje vode. Da se prepreči eventualna prepoved uporabe kopalnic in skropljenja vrtov, se pozivljajo vsi, ki so priključeni na mestno vodovodno omrežje, da takoj popravijo vse nedostatke pri hišnih vodovodnih instalacijah t. j. klosetih in iztokih (pipah). V slučaju neupoštevanja vodovodnega reda in tega poziva se bo uvedlo proti krivcem kazensko postopanje v smislu § 66. in 77. obč. reda za mesto Maribor.

25 letnico obstoja praznuje jutri teden na slovesen način prostovoljno gasilno društvo na Pobrežju. V zvezi z jubilejnimi svečanostmi se bo blagoslovila ter izročila prometu nova motorna brizgalna.

Knjižnica Prosvetne zveze na Aleksandrovi cesti 6 posluje tudi preko poštne ob običajnih izposojevalnih urah; ob sredah in četrkih se do nadaljnjega knjige ne izposojujejo.

Celje

Udeleženci dijaškega marijanskega zborovanja v Celju naj pridejo v Celje v teku jutrišnjega dne z osebnimi vlaki, ki dosepejo v Celje z ljubljanske strani ob 10, četrt na 17 in pol 21, z mariborske strani pa ob 11, pol 16 in četrt na 20. Na celjskem kolodvoru jih bodo pričakovali celjski tovariši radi dodelitve stanovanja. Ako bi se kdo na kolodvoru zgrešil s celjskimi tovariši, naj se javi neposredno pri g. prof. Petru Kovačiču v župnišču Marijane cerkve, Prešernova 12.

Vojniški kaplan g. Franc Bohanec, o katerem smo pred časom poročali, da leži težko bolan v celjski bolnišnici, nam sporoča, da se je njegovo stanje že toliko zboljšalo, da upa v 14 dneh bolnišnico zapustiti. Obenem izreka toplo zahvalo vsem, ki so se ga v dneh težke bolezni — tifusa — spominjali v molitvi. — Idealnemu duhovniku in simpatičnemu tovarišu iskreno čestitamo k ozdravljenju.

Naslopi rokoborcev se od včeraj dalje ob večerih vršijo v Celjskem domu. Kljub hudi vročini je seveda tako stvar za Celje privlačna in prireditelji bodo prišli na svoj račun.

V celjski bolnici je umrla v četrtek dne 3. julija Neža Jošt, 57 let stara dnarica iz Skofje vasi. Naj počiva v miru!

Pljuj

Požar. Na nepojasnen način je izbruhnil požar pri posestniku g. Josipu Šimenko v Zavrcih. Na lice mesta je takoj prispela na pomoč z motoriko požarna bramba iz Spaheli, kateri se je posrečilo z velikim trudom ogenj lokalizirati, vendar pa g. Šimenko trpi 50.000 Din škode. Živino so rešili, pač pa je požar uničil 12 kokoši in vse seno.

Na živalski trg je bilo prignane mnogo živine, in sicer 67 komadov goveje živine in 135 konjev. Cene so padle približno za 10%. Tržišče je bilo dobro obiskano in kupčija je bila živahna. Bolj minimalen je bil trg s prašiči.

Pasji kontumac je poostren v 17 vaseh. Čudimo se, da pasji zapor ni odrejen tudi v Pljuju, saj Rogoznica, Bodina in ostale sosedne vasi so vendar tesno spojene z mestom.

35 letnico obstoja je praznovala dne 1. t. m. tvrdka R. Wratschko, trgovina v Pljuju v poštni hiši. Opozarjamo na nje oglas v jutrišnji nedeljski številki »Slovenca«.

Novo mesto

Velezanimiva sportna prirediteljo. V nedeljo popoldne ob dveh se vrši pod častnim predstvom častnega odbora velika medklubska motočiklistična gorska hitrostna dirka na Gorjance. Start pri odcepu državne ceste proti Karlovcu, ki je prav v dobrem stanju ter znana radi izredne slikovitosti ter številnih vijug. Cilj je na planjavi na gimnazijskem prelazu. Proga je dolga 12 km. Ker so se k tej dirki prijavili številni znani dirkači, večinoma iz Zagreba in Ljubljane, obeta postati to sploh doslej najzanimivejša sportna prirediteljo v Dolenjskem. Po dirki pa se bo vršila na vrtu in salonu hotela Vindšar razdelitev nagrad.

Trbovlje

Otvoritev gasilskega doma v Kleku. V nedeljo se otvori gasilski dom v Kleku. Zbiranje gasilcev iz tujih krajev je dopoldne ob 9. pred rudniškim gasilnim domom na Vodah, nato pohod v Klek, kjer se vrše razni pozdravni govori. Maža na prostem ni dovoljena, ter se bo blagoslovitev doma reditega vršila najbrže popoldne. Popoldne ob 3. se prične pri g. Zagarju velika vrtna veselica.

Solski odbori so sedaj takole sestavljeni: Za trboveljsko šolo: gg. Župan Vodusek, Gašparič, Ahac, Pavlin, Malgaj, Jurjevca.

Za vodensko šolo: gg. Berger, Klenovšek, Pleškovič, Ratej, Keše.

Hrastnik: g. Malovrh, Jazbec, Roš, inž. Drole. Sv. Katarina: gg. Sušnik, Kovačec, Zagar, Boštele, Potrata.

Pevski koncert. V soboto ob 8. zvečer je velik pevski koncert mariborskega pevskega zbora mestnih uslužbencev in kvarteta Glasbene matice.

Vodo je prepovedano tritati. Občina razglašja, da je ob času suše, v mesecu juliju in avgustu prepovedano tritati vodo iz občinskih vodovoda za pranje, zalivanje vrtov itd. Vporabljati se sme samo za pitje in kuho. Prestopki se bodo kaznovali ter se bo odvzela voda.

V soboto 5. in v nedeljo 6. t. m. se vrše v Trbovljah redne letne skupščine »Zveze organizacij občinskih uslužbencev in upokojencev dravske banovine« ter »Društve pokrajinskih občinskih uslužbencev bivše mariborske in ljubljanske oblasti.« V soboto popoldne se vršite skupščini obeh pokrajinskih društev v občinski posvetovalnici in Društem domu, zvečer ob 8 pa se vrši v dvorani Društvenega doma pevski koncert z bogatim sporedom. Nastopa zbor mariborskih mestnih nameščenecv in vokalni kvartet ljubljanske »Glasbene Matice«. Po koncertu prosta zabava, na kateri bo igral delavski šramelj pod vodstvom kapelnika g. Toneta Hudarin. V nedeljo dopoldne se vrši redna letna »Zvezina« skupščina v dvorani Delavskega doma, ob 1 popoldne pa skupni obed v prostorih g. Forte na Vodah. Trboveljsko prebivalstvo vljudno vabimo, da se udeležijo pevskega koncerta v čim lepšem številu in da dostojno sprejme v svoje sredine došle goste.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 5. julija: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 iz današnjih dnevnikov. — 18.30 Koncert radio orkestra. — 19.30 Marjan Dobovšek: Športna ura. — 20.00 Prenos iz Beograda. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda.

Nedelja, 6. julija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje p. dr. Gvido Kant. 10.20 Kocjan Leo: Nalezljive bolezni domačih živali. 11.00 Koncert Radio orkestra. 12.15 Tedeneski pregled. 15.00 Reproduciran glasba. 15.30 Prenos iz Rožne doline z veseličnega prostora. 16.30 Citraški tercet »Vesna«. 20.00 Violinski večer g. Riharda Zika. Pri klavirju prof. Ravnik. 21.00 Prenos koncert iz restavracijskega vrta Union. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Nedelja, 6. julija. Belgrad: 9.00 Prenos službe božje iz Saborne cerkve. 12.30 Opoldanski koncert orkestra. 16.00 Koncert cig. orkestra. 17.05 »Naročilo za sestaneke«, komedija. 17.30 Koncert orkestra. 19.30 Komični monologi. 20.00 Koncert pevskega zbora »Marinkovič«. 21.00 Koncert radio orkestra. — Budapest: 10.00 Nabožna glasba. 11.15 Protest. služba božja. 12.20 Koncert opernega ork. 20.10 Straussov koncert. 22.00 Koncert ciganskega ork. — Dunaj: 10.30 Orgelski koncert. 11.05 Koncert dunajskih filharmonikov. 15.45 Pevski in klavirski koncert. 16.15 Koncert opernega orkestra. 18.40 Arije. 18.55 Avstrijska glasba. 20.00 »Vijolica iz Montmartra«, opereta. — Milan: 10.45 Nabožna glasba. 12.15 Koncert seksteta. 19.30 Večerni koncert seksteta. 20.40 »Eva«, opereta. — Praha: 22.10 Simfonični koncert. 22.20 Koncert ciganskega orkestra. — Langenberg: 18.45 Kratkoročna ura. 20.00 »Marta«, opera, nato plesna glasba. — Rim: 18.15 Plesna glasba. 21.02 Sicilijanski večer: nato »Baronessa di Carini«, lirčna opera. — Berlin: 19.25 Violinski koncert. 20.30 Koncert napolitanskih pesmi. 21.10 Pestra radio ura. — Katowice: 10.15 Nabožna glasba. 17.25 Koncert orkestra. 19.25 Malo glasbe. 19.50 Prenos opere »Strasny dwor«. — Toulouse: 19.25 Petje. 20.00 Koncert orkestra. — M. Ostrava: 11.00 Koncert orkestra. 12.00 Opold. koncert orkestra. 15.30 Koncert češke filharmonije. 20.10 Simfonični koncert. 22.20 Koncert ciganskega orkestra.

Cerkveni vesnik

II. Vnanja Mar. kongregacija pri čč. uršulinah naznanja svojim članicam, da v nedeljo nima shoda; pač pa ima izlet na Limbarsko goro. Odhod izpred Figovca z avtobusom ob 7 jutraj. Prireditelj — Odbor.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Novosti: Berghoff S., Ein Gang durch Evangelium. Sonntagspredigten über Christus. 268 str.; kart. 48 Din. — Burger T., Katechesen für den ersten Schülerjahrgang. 278 str., vez. 73 Din. — Gerardi P. B., Im Dienste der Seelen! 30 kurze Betrachtungen im Sinne der katholischen Aktion. 96 str., kart. 15 Din. — Guardini R., Briefe über Selbstbildung. 315 str., vez. 67 Din. — Mohr C., Licht der Einsamen. Betrachtungen für innerliche Menschen. 305 str., vez. 73 Din. — Muszynski F., Zur Ueberwindung der Krisen vom modernen-kranken Menschen. 173 str., vez. 65 Din.

Meščanska Marijina kongregacija pri sv. Jožefu ima v nedeljo 6. t. m. ob pol 7 jutraj skupno sv. mašo in obhajilo.

Iz društvenega življenja

Prostovoljno gasilno društvo Smlednik ima v nedeljo 6. t. m. ob 3 popoldne veliko veselico v grajskem parku g. barona Lazarini z zelo pestrim sporedom. Sodeluje vodiška godba na pihala. Dobra kapljica, sveže pivo. Za obilen obisk se priporoča — Odbor.

Društvo strojnikov in kurjačev ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 6. t. m. ob pol 10 dopoldne v mali dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Ker je med drugim na dnevnem redu tudi pogovor o ujedinitvju vseh strojnikov Jugoslavije, se vabi vse tovariše, da se tega občnega zbora sigurno in točno udeležijo.

Zidani most. Jutri popoldne, dne 6. t. m., priredi Posavska podružnica v proslavo 30letnice v Zidanem mostu veliko veselico. Na tej veselici bo poleg godbe koncertirala tvrdka Slord na veliki koncertni napravi. Radio tvrdka Slord si je pridobila najboljši glas radi izredne kvalitete proizvodov, konstrukcij danskega fizika inž. Cl. The nebroke. Jugoslovensko delavstvo v Pljuju, Vičava, vodi naš rojak inž. A. Mlakar. Koncert nam bo nudil gotovo najlepši užitek.

Naše dijaštvo

Dijaki-kongreganisti. Začetek zborovanja v Celju je 6. julija ob 18. Odhod iz Ljubljane ob 13.49, iz Maribora ob 18.30. Na kolodvoru bodo reditelji. Vodstvo.

Poizvedovanje

Kanarček se je zatekel. Čevljarska ul. 21.-II.

Mednarodna konferenca o energiji

Od 16. do 25. junija se je vršila v Berlinu druga svetovna konferenca, ki se je bavila s proučevanjem izrabe raznih energij. Pri tej konferenci stojijo naravno v ospredju problemi svetovnega gospodarstva. Dvoje najvažnejših snovi pri proizvodnji energije, in to sta premog in petrolej, imata splošno svetovni značaj.

Moderna tehnika, prisiljena od gospodarstva, stremi za tem, da se odprejo in izrabijo vsi viri energije, dijah izraba je pač ekonomična. Pri izrabi energij se pa postavljajo vedno novi problemi. Čim bolj se preskrba z energijo razteza preko mej držav in čim bolj prilaga pod vpliv javnega gospodarstva, tem važnejša postaja pravilna oblika uprave. Veliko vlogo igra pri tem problemu tudi vzgojno vprašanje. V prvi vrsti je treba skrbeti za tehnično-znanstveno izobrazbo ljudi, ki imajo neposredno posla z proizvodnjo, razdelitvijo in vnovčevanjem energije.

V povojnih letih je ravno na polju proizvodnje energije nastopil silen razvoj. Nastale so velikanske naprave za proizvodnjo električne energije bodisi na parni pogon ali pa z vodnimi silami, izpopolnjujejo se omrežja, da se proizvodnjo in uporaba spravijo v sklad. V prometu in v kmetijstvu se uporaba motorjev vedno bolj širi in s tem nastajajo v tehniki in gospodarstvu nove naloge. Ti pojavi so svetovnega značaja, zato je razumeno, da je prišlo do obravnavanja teh vprašanj pred mednarodnim forumom.

Sedanja konferenca, ki se je je udeležilo par tisoč strokovnjakov iz vseh delov sveta, se je bavila predvsem z vprašanji gradbe velikih naprav za proizvodnjo energije, z zbiranjem in prenosom energije ter z varstvenimi napravami, dalje z vprašanji pogona in motorjev za železnico, plovbo, razna vozila, zrakoplove, z vprašanji pogona v kmetijstvu, gospodinjstvu, industriji in obrti, s plinom, tekočimi in trdnimi gorilnimi sredstvi ter z gospodarskimi in upravnimi vprašanji pri problemu energije.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 30. junija 1930. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 22. junija 1930.) Aktivna: Kov. podlaga 336.6 (+11.4), posojila: menična 1116.4, lombardna 228.6, skupno 1345.0 (+4.0), račun začasne zamenjave 159.9 (-1.9), račun za odkup kronskih novčanic 929.3; pasiva: bankovci v obtoku 5229.7 (-115.6), razne terjatve 140.9 (-106.0), obveznosti žirov 1078.0, razni računi 169.4 (-7.9).

Zborovanje denarnih zavodov in zavarovalnic v Belgradu. Dne 3. t. m. se je vršilo v Belgradu zborovanje zastopnikov organizacij naših denarnih zavodov in zavarovalnic. Na dnevnem redu zborovanja so bili referati o podzavljanju in privilegiranju denarnih zavodov, o bančnih zbornicah, o zakonu o delniških družbah in o obrestni meri. Referat o delniških družbah je imel ravnatelj Zadržno-gospodarske banke dr. Ivan Slotar. Končno so bili na zborovanju sprejete resolucije, v katerih se je izrekla želja, da država preneha z ustanavljanjem novih privilegiranih denarnih zavodov, da se čimprej z zakonom ustanovijo bančne zbornice in da se doneseta zakon o bankah in akcijskih družbah. Glede obrestne mere pa je bila konferenca mnenja, da je splošno znižanje za obrestno mero kreditov nemogoče, ker banka ne morejo dopustiti znižanja svojih dohodkov radi velikih davkov, nesorazmerno velike rešije ter velikega rizika, ki ga banke morajo nositi pri dovoljevanju kreditov z ozirom na nepovoljno stanje našega gospodarstva. V resoluciji se je naglasila tudi potreba znižanja davčnih bremen za denarne zavode. — Končno je bilo na zborovanju sklenjeno, da se prihodnja konferenca vrši v Ljubljani.

8. mednarodni zadržni dan se praznuje na današnji dan. Mednarodna zadržna zveza v Londonu je razposlala svojim članom resolucijo, v kateri se izraža želja, da bi interesi producentov in konsumentov prišli do soglasja, ker pomeni to znaten korak k dosegu gospodarskih ciljev zadržništva. Povdarja se tudi potreba internacionalne združitve zadržništva in izraža zaupanje v zmago zadržnih idej.

Borza

Dne 4. julija 1930.

DENAR

Devizni promet je bil danes izredno živahen. Promet je dosegel višino, ki še do sedaj menda ni bila nikoli dosežena (8.8 milij. Din). Največ zaključkov je bilo v devizah London (5.5), potem Praha, Newyork, Curih. Tečajji so na splošno popustili, in to je bil ta vzrok večjega nakupa s strani bank.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečajji.) Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1345—1348 (1346.50), Bruselj 789.05 bl., Budimpešta 989.05 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 796.09—799.09 (797.59), London 274.26—275.06 (274.66), Newyork 56.255—56.455 (56.355), Pariz 220.98—222.98 (221.98), Praha 167.17—167.97 (167.57), Trst 295.79 bl.

Zagreb. Amsterdam 2272.50 bl., Berlin 1345—1348, Bruselj 789.05 bl., Budimpešta 987.55—990.55, Bukarešt 336.60 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.09—799.09, London 274.26—275.06, Newyork 56.235—56.435, Pariz 220.98—222.98, Praha 167.17—167.97, Trst 294.691—296.691. — Skupni promet brez kompenciacije je znašal 6.423 milij. Din.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.35, Berlin 122.91, Bruselj 72, Budimpešta 90.25, Bukarešt 3.064, Carigrad 2.44, Dunaj 72.78, London 25.0675, Madrid 59.25, Newyork 515.375, Pariz 20.20, Praha 15.29, Sofija 3.74, Trst 27.005, Varšava 57.90, København 138.10, Oslo 138.10, Stockholm 138.50, Helsingfors 129.98.

Belgrad. Berlin 1345—1348, Bruselj 787.55—790.55, Budimpešta 987.55—990.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.09—799.09, London 274.260 275.06, Newyork 56.2550—56.4550, Pariz 220.98—222.98, Praha 167.17—167.57, Milan 294.75—296.75.

Vzporedno z razvojem in napredkom na polju izrabe energij gre tudi razvoj gospodarstva. Pa tudi v gospodarskem prometu posameznih držav igra energija veliko vlogo. Vrednost raznih naprav za proizvodnjo energije znaša že znatne dele narodnega premoženja, pri njih dobijo zaposlitev delovne moči.

Geslo konference v gospodarskem vprašanju je bilo otvoritev novih trgov energije in izboljšanje obstoječih. Razširiti je treba uporabo energije, dobiti nove odjemalce, z eno besedo dvigniti konzum energije, tako v gospodinjstvu povišati n. pr. uporabo plina, ali povišati v kmetijstvu uporabo elektrike za razgrevanje zimskih gred in podobno. Proizvajanje energije pa je izboljšati, da bo sigurnejše, zanesljivejše in ceneje.

Podlago našega gospodarstva energije tvorijo predvsem vodne sile, premog in petrolej. Način kako se to spreminja v energijo ni gospodarsko odločilen. Odločilen v preskrbi z energijo je kapital. Čim boljše so naprave in omrežja, tem manjši delež stroškov kapitala odpade na enoto (m³ plina, kilovat itd.). Zato je treba naprave čim bolj izkoristiti. Spajajo se omrežja z različnimi časovnimi obtežitvami, da je mogoče oddajo enakomernejše izvesti.

Sedaj ko je omogočen prenos energije na velike daljave, ni potrebno, da se industrija nahaja na kraju proizvodnje energije. Vodne sile, ki se nahajajo v gorovju, kjer je naselitev industrije nemogoča, se lahko izkoristijo. Energijo, ki jo ima država preveč, lahko izvaža, kot se to godi v Švici. Tako je mogoče neenakomerno razdeljeno energijo razdeliti primerno potrebam posameznih dežel.

Vsa ta vprašanja, ki so tudi pri nas doma več ali manj aktualna, da omenimo samo problem elektrifikacije, ki je na dnevnem redu, so se na zadnji konferenci vsestransko obravnavala. Upamo, da je s te konference prišla pobuda za pravilno rešitev marsikaterega problema.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana. 8% Bler. pos. 95.25 bl. 7% Bler. pos. 84.50 bl. Celjska 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Veveč 128 den., Stavbna 40 den., Sešir 105 den., Kranj. ind. 280 zaklj., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 87.25 denn., agrari 54 den., vojna škoda ar. 432.75—433 (432.75), kasa 432.75—434.7, 432.75—434.8, in 12. isto, 3% Bler. pos. 95—95.375 (95), 7% Bler. pos. 84—84.375 (84.25), 7% pos. Drž. hip. banke 83.50—83.75 (84, 83.50). Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 36—38, Poljo 57.50 den., Kreditna 96 den., Union 194.25—195 (194), Jug 78—78.50 (78), Lj. kred. 122 den., Narodna 8220—8325, Obrtna 36 den., Praštediona 902.50—910 (910—905), Srbska 184—187.50, Zemaljska 132—135 (133). Industrijske delnice: Nar. sum. 24 den., Guttmann 160—165 (160), Slavenska 62 den., Slavonija 200—210, Našice 1300 bl., Danja 107—112, Drava 228 bl., Sečerača Osjek 330—336, Nar. ml. 20 den., Brod. gav. 115—125, Union 115—125, Veveč 128 den., Isis 33 den., Ragusea 370—400, Oceania 200 den., Trboveljska 412.50—416.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 93.25, Wiener Bankverein 18, Creditanstalt 47.50, Escompteges. 159.25, Alpine 22.80, Trboveljska 50.50, Prager Eisen 322, Leykam 4.70, Rima Murany 84.40.

Les

Eksekutivno je bilo prodanih 5 vagonov bolrovih blodov od 30 cm širine naprej, in od 3—7 m dolžine. Cena 350 Din za m³ lko vagon obmejna postaja Jesenice. Tendenca neizpremenjena.

Žito

Danes je na našem domačem žitnem trgu ostal položaj v vseh predmetih neizpremenjen, razen za koruzo in za oves. Koruza je doživela velik skok v ceni: ponudb skoraj ni na trgu, medtem ko je povpraševanje po blagu izredno veliko in se je plačalo tekom popoldneva za navadno bačko koruzo že 117.50, to je celih 10—12% pare več nego danes zjutraj. — Tudi v ovsu je cena za 5—10 par višja ter notira bačko blago 140—150 nakladna postaja.

Ljubljana. Notacije so neizpremenjene razen v koruzi, ki je poskočila na 160—162.50. Tendenca je neizpremenjena. Zaključen je bil 1 vagon koruze.

Novi Sad. Oves bač., sremski 140—145, Koruza bačka, sreml. 105—107.50, ladja Dunav 110—112.50, avgust 110—112.50, ban. ladja Dunav, Bega 110—112.50, ban. 97.50—100. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 19 vagonov pšenice, 3 vagone ječmena, 3 vagone ovsa, 51 vagonov koruze, 7 vagonov moke, 10 vagonov otrobov. Tendenca neizpremenjena.

Sombor. Pšenica stara bač. 77 kg 180—185, 78 kg 185—190, sreml., slav. 155—165, nova sreml., slav. 77/78 kg 152.50—157.50, bač. 78/80 kg 160—165, 77/78 kg 157.50—162.50, ban. Tisa šlep 79/80 kg 160—165, Bega šlep 77/78 kg 157.50—162.50, Bega kanal 77/78 kg 155—160, oves bač. 130—135, sreml. slav. 135—140, rž bač. 105—110, ječmen novi bač. 64/65 kg 95—100, bač. letni 67/68 kg 95—105, koruza bač. 105—110, avgust 110—115, moka bač. 0 gg 330—340, 0 g 325—335, št. 2 290—300, št. 3 230—240, št. 6 170—180, št. 7 115—125, št. 8 90—100, otrobi bač. 78—80. Tendenca stalna. Promet: 182 vagonov.

Budimpešta. Tendenca trdna. Promet žitnih. Pšenica okt. 19.10—19.46, zaklj. 19.34—19.35, rž okt. 12.35—12.82, zaklj. 12.66—12.67, koruza jul. 15.40—15.85, zaklj. 15.66—15.68, avg. 15.40—15.90, zaklj. 15.70—15.75, tranzit jul. 13.80—13.85, zaklj. 13.65—13.70.

Najstarejši človek sveta

160 letni Zaro aga se pelje v Ameriko

Mnogo so že pisali časopisi o najstarejših ljudeh sveta. Enkrat je bil to Kitajec, enkrat Turek, drugič pa spet kdo drugi. Zaenkrat nas najbolj zanimata 160letni Zaro Aga, ki se sedaj vozi po Atlantskem oceanu.

Zaro Aga je turški težak v pristaniščih Carigrada in Galate. Te dni se je vkrcal na prekoceanski parnik in se s tem odzval povabilu newyorškega protialkoholnega društva in nekega filmskega podjetja v Hollywoodu. Zaro Aga navaja kot svoj rojstni datum leto 1770, in šteje torej letos 160 let. Sicer si ljudje zunaj meja turške države šepetajo, da njegova starost ni notarsko potrjena, toda to so le zlobni jeziki, ki si sploh marsikaj privoščijo. Pergamentni zvitki starih turških arhivov dokazujejo samo, da je bil Zaro Aga 14krat oženjen in oče 65 otrok. Zaro Aga napravi, pa najsi bo star toliko ali toliko, vtis jeklenega moža živahnega razuma in čistega spomina. Zibelka je tekla našemu Metuzalemu v neki kavkaški vasi, kjer je kot sin nekega Kurda, voditelja gorske bojne čete, zagledal luč sveta. Konj in puška sta bila prvo, kar je zagledal na svetu. Vso svojo mladost je preživel sredi neprestanih bojov in napadov in ni čuda, če je izvrsten jezdca in še boljši strelec. Bojna sreča je bila mlademu Kurdu zelo naklonjena, niti ena krogla ga ni zadela tekom dolgoletnih bojov, o kaki drugi rani ali bolezni pa sploh ni govora.

S 35 leti najdemo Zaro Aga v Egiptu, kjer je služil kot prostovoljec v Napoleonovi armadi. Še danes govori o svojem takratnem poveljniku z občudovanjem in respektom in pri tem ne pozabi povedati, da Napoleon ni bil navaden človek, ampak sin šejtana (vraga). »Kot vsak smrtnik pa je napravil tudi kake napake, ki pa jih je moral dra-

junaka Colocotronisa in pravi o njem, da je bil pameten, prevdaren in odločen mož. Po revoluciji v Grčiji — bil je tedaj star 60 let — se je zopet napotil v Carigrad. V Carigradu pa so že očitno pozabili nanj in se niso več spominjali službe, ki jo je nekdanj vršil in obljub, ki so mu jih dali. Zastonj je poskušal priti do sultana, da bi mu predložil krivico, ki mu jo delajo. Tako je ostal brez kruha. Sila kola lomi in Zaro je postal nosač v carigradskem pristanišču. Med svojimi tovariši si je kmalu priboril ugled in na dan, ko so na Grškem izvolili za prvega predsednika Kapodistrija, je bil Zaro Aga od svojih tovarišev nosačev izvoljen za hamalbahija carigradskega pristanišča. To se je zgodilo leta 1830. Kot hamalbahi ni imel lahke naloge. Moral se je pogajati z delodajalci in včasih celo z vlado o plačah in delovnem času svojih tovarišev. Sploh je moral braniti skupne interese in, če je bilo treba, celo proglasiti stavko in jo zopet preklicati. Svojo nalogo je moral že dobro izpolnjevati, kajti njegovi tovariši so ga radi imeli.

Leta so tekla in več rodov se je pogreznilo v večnost, samo Zaro Aga se je veselil svojega zdravja in živel iz leta v leto svoje življenje. Dogodki, ki jih je med tem časom doživel, so bili večinoma le smrtni slučajji njegovih žena. Od tedaj, kjer smo zapustili njegove žentive, se je namreč že petkrat oženil, pri čemer so mu vse žene skupaj podarile 57 otrok. V čast našega junaka pa moramo povedati, da ni imel nikoli dveh žena. Mirno je čakal, da se je vsaka žena ločila od sveta in pripravila prostor drugi. Zaro Aga je imel dober okus, zato so bile njegove žene mlade in lepe, stare od 14 do 22 let.

Ob priliki grško-turške vojne se je zopet boril kot prostovoljec, čeprav je bil star že 127 let. Kljub temu pa se je vseeno izkazal kot junaškega borca. Leta 1911. ga najdemo v Solunu, odkoder se je ob pričetku prve balkanske vojne vrnil v Carigrad. Ko so leta 1919. tedanje turško glavno mesto Carigrad okupirali zavezniki, je bil Zaro Aga senzacija za inozemce. Vsakdo ga je hotel videti in z njim govoriti. Posebno Francozi so drli v njegovo hišico, ko so zvedeli, da je videl Napoleona in da se je v Egiptu celo pod njim boril. Nekemu podjetnemu Grku je prišlo tedaj na misel, da bi si s starčkom služil denar in res se mu je posrečilo, da je pregovoril Zaro Aga, da je šel z njim v Pariz in se tam kazal občinstvu. In res je bil tedaj naš 145-letni junak v Parizu senzacija. Vse ga je drlo gledat in blagajna je bila polna. Po svojem povratku sta bila Zaro Aga in njegov menažer precej bogata človeka.

Še enkrat se je proslavil Zaro Aga v vsaj svoji starosti. Ko so Turki prepodili Grke iz Male Azije in ko so morali tudi zavezniki izprazniti Carigrad, je Zaro Aga korakal na čelu zmagovite turške armade pri vходу v Carigrad. Obleden je bil v uniformo, ki jo je nosil še pod Napoleonom, in jahal krasnega belca, ki mu ga je podaril Kemal paša. Tedaj so ga slavili ves dan in turška vlada mu je obljubila izpolnitev ene njegove želje. In kaj si je zaželel naš junak: svojo 14. ženo v starosti 15 let. Takoj so mu jo preskrbeli. Razen tega ga je Kemalova vlada za plačilo njegove domovinske ljubezni nastavila za glavnega vrtnarja v ogromnih parkih v Dolma Bagdše. Obledeli so ga v uniformo, obšito z zlatom in mu zgradili majhen gradič, kjer naj bi v miru preživel svoja stara leta. Zarov nemirni duh pa je bil le tri dni zadovoljen s to tišino. Njegovo srce je zopet zahrepenelo po pristanišču in četrtega dne je že obesil svojo uniformo na klin in se vrnil v pristanišče.

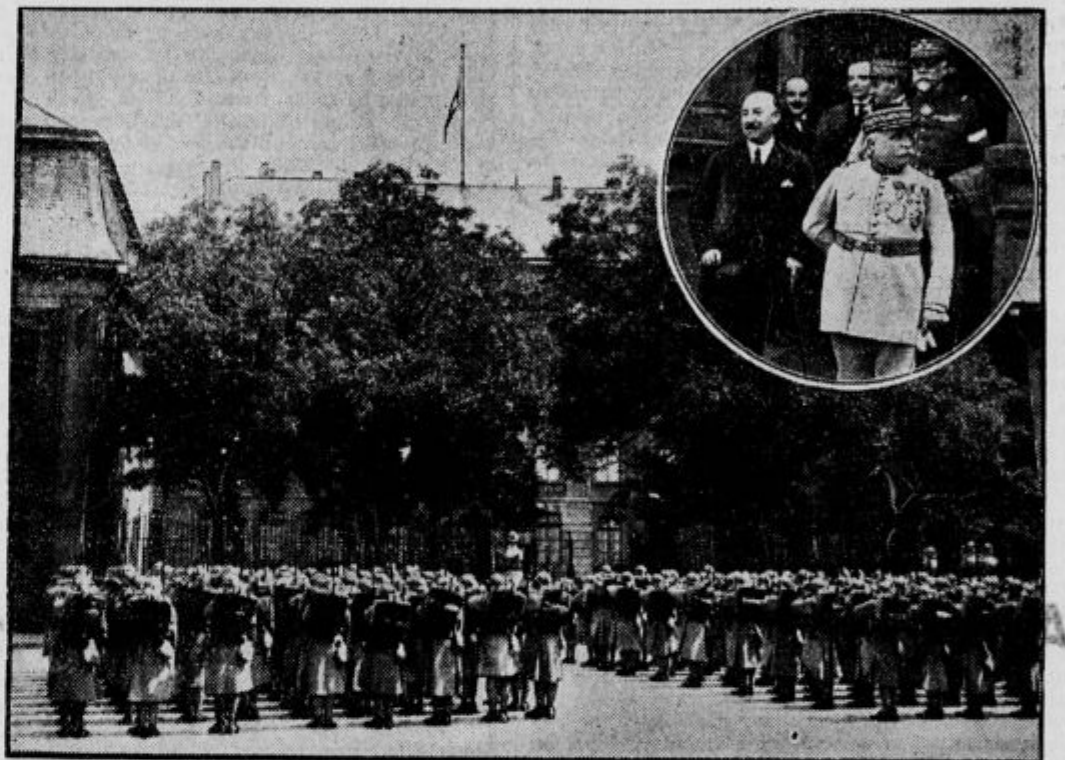
Pred letom so poročali časopisi, da se je Zaro Aga ponesrečil, toda izkazalo se je, da se staremu prav dobro godi in da mu je celo njegova mlada žena povila sinčka. Ker se ima Zaro Aga za svoje dolgo življenje zahvaliti edinole slučaju in pa dejstvu, da v celem svojem življenju ni použil niti kapljice alkohola, ga je ameriško društvo povabilo v Ameriko, da bi ga tam kazali kot vzor moža, ki v celem svojem življenju ni poskusil kapljice alkohola. Tudi neko filmsko podjetje bo porabilo to priliko, da bo Zaro Aga, najstarejšega človeka sveta, ovekovečilo s tem, da ga bo filmalo za tonfilm.

72 letni Pandit Mohila Nehru, predsednik vseindijskega narodnega kongresa in — za Gandhijem — priznani voditelj indijskega gibanja, je bil te dni aretiran.

Kolera v Afganistanu

Ker se epidemija kolere v Džalalabadu silno hitro širi, je perzijsko ministrstvo za higijeno izdalo naredbo, da se zapre meja, da se prepreči dohod potnikov iz Afganistana. Iz Teherana so poslali veliko količino protikoleričnega seruma za cepljenje obmejnega prebivalstva, ki je ogroženo od kolere. Ob meji so na hitro zgradili več bolnišnic za obolele potnike. V obmejna mesta pa je prišlo veliko število zdravnikov.

K izpraznitvi Porenja. Slovesno snemanje francoske trobojnice z gradu v Mainzu. V krogu: general Guillaumeut in višji komisar Tirard prislovesu na glavnem kolodvoru v Mainzu.

Diplomat o petelinjem boju

V švicarskem tisku opisuje neki diplomat utise, ki jih je dobil pri petelinjem boju in pristavlja, da je ta vrsta »narodne zabave« najboljši odvratni prizor, kar si jih sploh moremo na svetu predstavljati.

»Neko nedeljsko popoldne«, piše dotični diplomat, »smo porabili, da smo si ogledali petelinji boj v Triani, predmestju Sevilje. Tam je bil nameščen mal preprost cirkus z železnimi mrežami okoli arene. Naokrog pa so se dvigale amfiteatralno nameščene klopi. Cirkus je bil do zadnjega kotička napolnjen s samo moškimi gledalstvom. Zenske v Spaniji ne posečajo petelinjih bojov. Pred prestavo je ravnatelj cirkusa prinesel dva petelina, ki ju je pred očmi gledalcev izmeril. Ali so mar to petelini, ti gnusni stvori? Surova roka jim je odsekala greben in krasno perje. Ubogi živali sta bili skoro popolnoma goli, le na krilih sta imeli nekaj perja. Bila je to grozna slika, ki je morala vsem ljudem, ki imajo v sebi saj še iskrico sočutja, seči v srce...

En petelin že stoji v areni, maha s krili in kikirika. Nato spuste v areno njegovega tekmeča. Živali se nekaj časa merita z divjimi pogledi, nato pa se vržeta druga na drugo. Začne se strašen boj, ki je tem strašnejši, ker sta pri njem petelina popolnoma tiha. Nič ne kikirikata, ampak brez milosti kljujeta drug drugega. Samo po glavi in po očeh nasprotnika. Tedaj zagradi eden nasprotnikovo oko in ga poskuša izdreti, kar se mu posreči. Strašno ranjena žival ne da pri tem niti glasu od sebe. Kri lije iz ranjenih glav ubogih živali, ki težko dihata, toda vseeno kljujeta in kljujeta... Neomejena je v teh živalih volja po uničevanju. Boj se vrši od strani petelinov v popolni tišini, tem bolj pa kriči in se dere občinstvo. Povsod je videti od strasti spalne obraze in usta, pokrita s peno. Čim bližji so areni, tem bolj divje sklepajo stave.

Ko se je predstava končala, smo morali iti na čašo vina, da smo si izprali strahoto te »narodne zabave«. Zakleli smo se, da ne damo nikoli več niti pare za tako gnusno predstavo. Nerazumljivo mi je, zakaj se društvo za zaščito živali še ni pobrigalo, da bi s pomočjo Društva narodov za vselej prepovedalo to surovo zabavo.

Svetilka na kravjem repu

V severoameriški državi Connecticut, ki je znana po živinoreji, je gnil neki farmar svojo najlepšo kravo ponoči po deželni cesti. Bilo je precej temno, toda farmar je poznal pot in je lepo korakal ob robu ceste, kadeč mirno svojo pipico. Krava, ki je tudi poznala pot, pa je korakala po sredi ceste. Naenkrat pa se zasliši tresk, nato silno rjojenje krave in srditi človeški glasovi. Že je bila katastrofa tu. Avto z 90 konjskimi silami se je zaletel v kravo. Krava je poginila na mestu, šofer se je nekoliko poškodoval, po zraku pa so letele besede besede farmarja, ki se je bridko pritoževal nad izgubo svoje najlepše kravice, in šoferja, ki je prešteval svoje kosti. Zadeva pa s tem še ni bila rešena in se je nadaljevala pred sodiščem. Farmar je zahteval odškodnino za kravo, šofer pa za avto in tako ni bilo druge poti do pomirjenja, kakor pred sodiščem, kjer se je odigral finale kravje smrti. Medtem ko sta mrtva krava in razbit avto čakala na cesti, da ju bo kdo odstranil, je sodnik odločil: Plačati mora farmar, ki bi moral svoji kravi privezati na rep svetilko, preden jo je gnil ponoči ven. Kar velja za avto glede zadnje luči, velja v tem slučaju tudi za živino.

Ta salomonska razsodba je bila vseh vsem tamkajšnjim posestnikom, čeprav je bil z njo oškodovan eden izmed njih samih, kajti v Connecticutu avtomobilska vožnja ni luksusa, ampak nekaj potrebnega in samo ob sebi umevnega. V boju za nadvlado na cestah znanuje torej avto novo zmago: svetilko na kravjem repu.

460 metrov globoko v morje se je spustil ameriški raziskovalec William Beebe. Pri Bermudskih otokih se je v jekleni krogli, ki je bila opremljena s kremenastimi okni, kisikovimi aparat in telefonom, spustil v to izredno globoko. Beebe upa, da bo ta rekord zvišal še za nadaljnjih 500 m. Doslej so se petapljači spuščali v morje največ 100 metrov globoko.

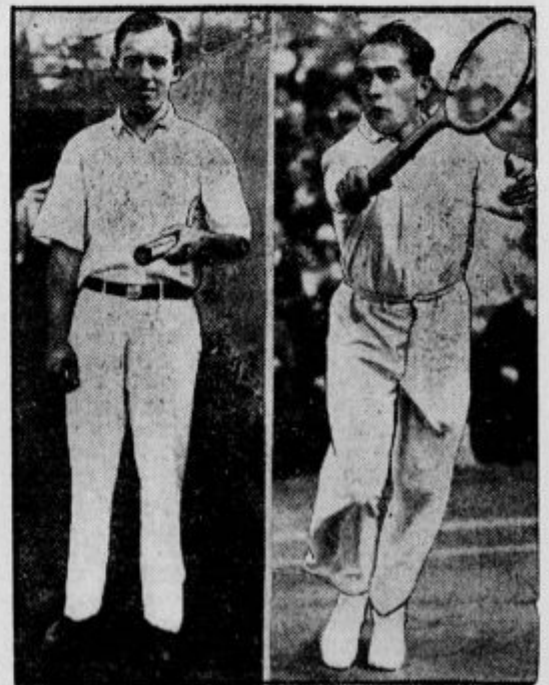
go plačati. Kot hraber borec svojega poveljnika je bil Zaro Aga povišan in celo odlikovan.

Po izpraznitvi Egipta se je naš hrabri vojak peljal z ladjo na otok Krf. Tu je ostal do dne, ko je sedem otokov v današnjih grških vodah proglasilo republiko pod rusko-turškim protektoratom. Pri tej priliki pa je s turško jadrnico potoval skozi Dardanele in se tam ponudil Ali paši Pepelenliju v službo. Ta ga je sprejel. Zaro Aga je bil imenovan za sultanovega krvnika in je z veseljem sekal glave kaznjencem. V tem času se je tudi četrtič poročil. Dvakrat se je že preje na Kavkazu in enkrat na Krfu. Tretja soproga mu je povila 6 otrok.

Zaro Aga se še dobro spominja grške osvobodilne borbe, pri kateri je tudi sam sodeloval, seveda v turški armadi. Bil je pehotni narednik in se je vedno nahajal v neposredni bližini paše, ki se mu je tedaj le s težavo posrečilo, da je preprečil popoln poraz turških čet. Bilo je to v bitki pri Dervenakiji. Zaro se tudi spominja grškega

Navdušen sprejem nemških čet v Mainzu

Senzacija v Wimbledonu. Pri igrah za svetovno moštvo v Wimbledonu je proti vsakemu pričakovanju mladi Američan Allison (na levi), ki je doslej nastopal samo v dvojnih igrah, premagal svetovnega mojstra Cocheta (na desni).

Smrt Leva Blatnega

Zadnji teden junija je v Květnici blizu Po-prada na Moravskem za tuberkulozo umrl 36letni češki pisatelj Lev Blatný. Usoda, ki je doletela Jirija Wolkerja, Bartoša Vlčka, tudi njemu ni pri-zanesla. Z njim je legel v grob izredno nadarjen in kultiviran prozaik in dramatik. Prvo knjigo je izdal l. 1912. Po letu 1920. se je Blatný močno uveljavil v brnjski »Literarni skupini« in v krogu sodelavcev revolucionarne literarne revije »Host«. Od l. 1925. do 1929. je bil lektor Narodnega di-vadla v Brnu.

Lev Blatný je napisal pet pripovednih knjig: »Vitr v ohradé (Vetr v ograji, 1923), »Po-vidky z kostce« (1925), Regulace (1927), »Povídky z hor« (1927) in »Housle v mra-kodrapu« (Gosli v nebotičniku, 1928). Obsež-nejši del njegovega stvarjanja zavzema dramatika. Drama »Tři« (Tri, 1920) je prva češka impresio-nistična drama, komedija »Kokodak« (1922) je posrečena groteska iz malomeščanskega življenja. V »Vystěhovalci« (Izseljenci, 1923) se skvarja z motivom ljubezni do domačije. Poleg teh knjig je napisal Blatný še pravljico »Riš-e miru« (Kraljestvo miru, 1927) ter nekoliko manj-ših veseloigir in enodejank.

O Levu Blatnem prinesemo v kratkem iz-črpen, nalašč za »Slovenca« namenjen prispevek izpod peresa mladega moravskega pisatelja Josefa Kocourka in morebiti še nekaj prevodov iz nje-gove proze.

Al. Mav, C. M. Requiem pro una voce, 1930. Od škofiškega ordinariata v Ljubljani odoben je ravnokar izšel tale Requiem. Zložen je v hva-ležnem baritonemskem obsegu od h do es'. Glasba tega zadnjega Mavovega dela pomeni odločen vzpon navzgor k čim bolj plemeniti, semtertje na gregorijanski koral se naslanjajoči melodiji, bo-gatejši, a vedno naravno in nepretrgano nastopa-joči kromatiki, k samoraznemu kadenciranju in k čim bolj svobodnemu ritmu. Tisk je jako lep, velik, razločen, papir močan. Par tiskovnih napak je v Sanctus na strani 8. V 4. taktu alt: d, c, h, a itd. In v 6. taktu na isti strani ne moreta stati c in cis — hkrati v istem akordu. Mesto c more biti ali h ali cis. Pri Agnus Dei str. 9 naj bo pri prvem »dominus requiem« c, h, h. Izvrstno skladbo vsem našim organistom prav toplo pri-poročam. Cena 16 Din. Dobi se pri skladatelju: Sv. Jožef nad Celjem in v Jugoslovanski knji-garni v Ljubljani. St. Premrl.

UPORABLJAJTE SAMO ORIGINALNI
„ZACHERLIN“
NAJBOLJŠE SREDSTVO ZOPER MRČES

Sport

PRVO IZLOČILNO KOLO TEKEM ZA DRŽAVNO PRVENSTVO.

Ilirija : Concordia, igrišče Ilirije ob 17.30.

Jutri se bo odigralo v Ljubljani, Zagrebu in Subotici prvo izločilno kolo tekem za državno prvenstvo v nogometu. Srečajo se v Ljubljani Ilirija : Concordia, v Zagrebu Hašk : Slavija iz Osi-jeka, v Subotici pa Jugoslavija in Bačka. V teh iz-ločilnih kolih letos po daljšem presledku sodelu-jejo kar trije novi klubi in sicer Ilirija, ki si je priporila po dveh letih prvenstvo, Concordia, ki je spravila slavni Gradjanski na tretje mesto in Bačka, ki si je tudi osvojila prvenstvo Subotice. Če pogledamo malo поблиže tekmuječe klube, bo izid tekem v Zagrebu in Subotici skoro gotovo iz-padel v korist Haška in Jugoslavije.

Vse druga slika je pa v Ljubljani. Srečata se skoro da enako vredni moštvi. Oba kluba sta se zelo vestno pripravila za te tekme. Priredila sta svojim moštvom večje mednarodne tekme. V teh tekmah sta moštvi tako Ilirije kakor tudi Concor-die imeli dober trenig. Te mednarodne tekme so posebno koristile Iliriji, medtem ko prireja Concordia vsako leto večje turneje po inozemstvu. Na teh tekmah so igralci Concordie dobili rutino, ki je pri nogometu glavno. Ze ta rutina daje Con-cordii majhno prednost pred domačim moštvom. Če pa pogledamo moštvo samo, pa opazimo na mestu, ki je v moštvu najodgovornejše — srednji krilec — enega najboljših igralcev v državi, Pre-mrla. Ena glavnih odlik tega igralca je silna bor-benost in volja do zmage. Večkrat je že bil Pre-mrl oni igralec, ki je že izgubljen tekmo odločil ravno s svojo borbennostjo in odločnostjo. Druga zvezda Concordie je pa najboljši strelac Zagreba Šimšir-Zivković. Ze samo ta dva igralca, za ka-terima ne zastajajo dosti ostali, pričajo o znanju Concordie. Proti temu odličnemu moštvu Zagreba doseči dober, časten rezultat ne bo ravno lahko. Delati napovedi v korist enega ali drugega bi bilo nepravilno. Gotovo je le eno, da mora prvak Slo-venije, Ilirija, zaigrati v lepem stilu, da doseže vsaj časten rezultat. Igralci se bodo morali v polni meri zavedati, da zastopajo slovenski nogomet in da pričakujemo od njih, da se bodo borili. V tej borbi ne bodo zastopali samo belozelene klubske barve tamveč tudi ves slovenski nogomet, ki ne sme zaostajati za zagrebškim.

RAZNE SPORTNE VESTI

Zagrebski sportniki so se pomirili z novo upravo JNZ. Včeraj se je vrnil iz Beograda pred-sednik ZNP g. Hojanič, ki je prisostvoval seji JNZ. Jutri pride pa v Zagreb sam predsednik zveze g. Šafarik.

Zagrebski nogometaši poskušajo doseči re-vanžne tekme z Dunajem in Krakovom. Na vsak način hočejo popraviti neugodne rezultate z zad-njih medmestnih tekem, na katerih je bil Zagreb

katastrofalno poražen. Reprezentanca Krakova je pripravljena igrati 26. oktobra, Dunajčani pa še niso odgovorili.

Naša državna reprezentanca se danes izkrca v Rio de Janeiro.

SK Bled—Casino-boys 9:2.

Na sportnem stadionu SK Bled se je vršila včeraj prva nogometna tekma med domačim sport-nim klubom in moštvom, v katerem so igrali tukajš-nji letoviščarji. Uigrani enajstoriči domačinov se moštvo gostov ni moglo dolgo upirati ter je moralo končno podleči. V moštvo gostov je sodelovalo več igralcev z Dunaja in Bratislave, ki so svoječasno aktivno delovali pri svojih klubih. Zanimanje na-vzočega občinstva je bilo izredno. Pozdraviti je vse-kakor misel skupnega in tesnejšega sodelovanja med gosti in domačini.

SK Ilirija-old-boys. Danes ob 18 training te-kme s SK Slovanom. Radi predležečih tekem v Li-tiji, Kranju in Sevnici — prosim zanesljive ude-ležbe.

Nogomet v tujini

Zopet krasen uspeh Vienne v Geniu. Ze z zadnjo zmago 7:0 napram švicarskemu prvaku Ser-vette si je dunajska Viena na genfskem turnirju pridobila veliko zaslug za domači sport. Toda po-novna zmaga s 7:1 nad bivšim nemškim državnim prvakom Sp. Vgg. Färthom je dokazala, da je Viena moštvo, ki bo še na genfskem turnirju imelo veliko besedo. Navdušenje gledalcev je bilo nepopisno ob krasni igri Vienne, ki je prekosila sama sebe. Nobena pohvala ne bi zadostovala za užitek, ki so ga nudili Dunajčani s svojo igro. Nemci so postavili dovolj močno moštvo, toda na-sprotnik je bil še veliko močnejši. Ves napor Sp. Vgg. Färtha se je razbil na nepremagljivih Du-najčanih. Po prvih 15 minutah si je že Viena za-gotovila premoč na igrišču. Prvi polčas je končal s 4:1, v drugem delu igre pa je Viena v času 3 minut zabila 3 gole in postavila s tem končno stanje s 7:1 v svojo korist. Vseh 7000 gledalcev je viharno pozdravljalo odličnega dunajskega nogo-metnega reprezentanta. Ne da se tajiti, da je Viena z obema zmagama dosegla uspeh, ki ga v zadnjem času še ni nihče dosegel. Dunajčani so prešli vabila iz severne Evrope, potem tudi iz Anglije na odigranje nogometnih tekem. Gotovo je, da bo zbranih na prvi prihodnji tekmi, v kateri bo nastopila Viena, na igrišču rekordno število gledalcev, ker se v Genfu govori danes le o du-najski Vienni. — Kljub temu, da je FC Bologna skoraj odrekla svoje sodelovanje, je vendar pri-šla v Genf ojačena s 5 igralci od Pro Vercellis.

Italijani so nastopili napram holandskemu pr-vaku Go Ahead in zmagali v razmerju 4:1. Prva polovica je končala neodločeno z 0:0, kar je v glavnem zasluha izbornega holandskega vratarja. Italijani pa so bili veliko boljši tako posamezno ka-kor tudi v skupni igri.

Iz službenih objav

Razpis licitacije. Razpisuje se s skrajšanim rokom od 20 dni javna pismena licitacija za nabavo motornega cestnega valjarja efektivne teže 12.000 kg na dan 4. avgusta 1930 ob 11 pri prvem odseku tehničnega oddelka kraljevske banske uprave.

Razpisana služba. Razpisuje se služba bano-vinskega cestarja v območju okrajnega cestnega odbora na Bledu, in sicer cestarsko mesto na cestnih progah: a) Od odcepa ceste Rečica — Milna do mosta čez Savo pri erar, žagi v Soteski; b) Boh. Bela — kolodvor. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati splošne pogoje iz člena 2. ureb-be o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih ter ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev: Za mrt-vo se proglašajo: Barbarič Rozalija, hči Barbarič Ane v Salovcih, rojena dne 14. januarja 1886. v Salovcu, je odšla meseca marca 1910 v Ameriko, odkoder je zadnjikrat pisala leta 1910. Odtedaj pa ni nobenega glasu več o njej, Barbarič Rozalija se poziva, da se zgasi pri sodišču v Mariboru ali drugače da kako vest o sebi. Po 31. juliju 1931 bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o njeni pro-glasitvi za mrtvo. — Barbarič Neža, hči Barbarič Ane v Salovcih, rojena 16. maja 1893 v Salovcu, je odšla meseca marca 1910 v Ameriko, od ko-der je zadnjikrat pisala leta 1912. Odtedaj pa ni nobenega glasu več o njej. Poziva se, da se zgasi pri mariborskem sodišču ali drugače da kako vest o sebi. Po 31. juliju 1931 bo sodišče na vnovično prošnjo odločilo o njeni proglasitvi za mrtvo.

Dražbeni oklici: Dne 11. avgusta 1930 ob 11 bo pri sodišču v Radovljici dražba nepremičnin: 1/11 deleža parcele št. 495, k. o. Rečica, pol s srenjskimi pravicami do skupnega sveta vl. št. 146 k. o. Boh. Bela, zemljiška knjiga Rečica, vl. št. 52. Cenilna vrednost: 465 Din; najmanjši ponudek: 46 Din 50 p. — Dne 7. julija 1930 ob 17 se vrši prostovoljna dražba več zelo ugodnih stavbišč v Zagoricih št. 16 na Bledu. Izključna cena 15 Din za kvadratni meter.

Razglasi nabav: Direkcija drž. rudnika Ve-lenje nabavi na dan 10. julija 1930 ob 11 6 kom-gumijevih obrobov z zračnimi stanicami. — Di-rekcija drž. rudnika Velenje razpisuje za dan 18. avgusta 1930 nabavo 700 m kablja v gumijasti cevi 4x6 mm². Cu. Pogoji se dobe pri podpisani.

LAHKA ATLETIKA.

Ogrsko prvenstvo, ki se je vršilo v Budimpe-šti, je prineslo krasne rezultate. 100 m Gerő 10.6 sek.; 200 m Ragambí 21.8 sek.; 400 m Zigway 49.8 sek.; 800 m Barsi 1:55.8 min.; 1500 m Szabo 4:10.8 min.; 5000 m Szerb 16:07 min.; 110 m Ise Jahn 15.9 sek.; skok v daljavo Balog 7.45 m; skok v višino Kesmarki 1.87 m; skok s palico Karlovicz 3.70 m; kopje Szepes 60.25; krogla Darany 14.78; disk Marvalicz 46.09 m.

Jugoslovanski državljani, pozor!

Podružnice v vseh krajih ustanovlja in za ureditev istih po Jugoslaviji večje število potnikov sprejema tovarna obleke in perila Rudolf Matyšek, Klobouky pri Brnu, Češkoslovaška. — Vsak naj piše po pogoje. — Velika provizija in mesečna plača.

Autotaksi M. Hočevár
Novo mesto-Kandija
Telefon št. 18

POHIŠTVO
priprosto in najmodernejše Vam nudi trvdka po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvoru

Stavbni les
deske za obijanje stropov i. t. d.
Trd, parjen bukov, hrastov in javorov les, več let naravno sušen; parkete iz sla-venskega in domačega hrasta (eventuelno se tudi poklada) — ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah trvdka
REMEC - CO.
LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7.
Dostavlja se v Ljubljano in okolico na lice mesta.

Dr. Aleš Stanovnik

je odprl

odvetniško pisarno

na Jesenicah

v hotelu »Pošta«

Prvovrstni BOHINJSKI SIR

dobavlja v vseh množinah ter po najnižjih cenah

Sirarska zadruga Stara Fužina v Bohinju

P. SV. JANEZ - JEZERO

Prodajamo na drobno in debelo. Važno za gostilne, restavracije, prodajalnice, delikatesne trgovine, ka-kor tudi za posameznike.

Štampihar loon Yves

doktor prava in advokat
Docteur en Droit et Avocat

mesto
la ville de **Jesenice, 115,**
(pri Peklarju)
Drauska banovina

Posluje v slovenskem, srbohrvatskem, an-gleskem, francoskem in nemškem jeziku. — Affaires menées en langues slovene, serbo-croate, allemande, anglaise et française.

Gramofonisti!!

Vsa popravila na Vaših aparatih, čiščenje in ma-zanje istih izvršimo v naši specialni delavnici za mehaniko. Izvršimo tudi vsa v precizno mehaniko spadajoča dela točno in ceno. Rezanje zobnih koles. Nadomestne, posamezne dele k različnim gramofonom in najfiniješle igle vseh vrst vedno v zalogi. Največja zaloga prvovrstnih aparatov in najnovejših električno posnetih plošč.

»GRAMOFON« A. RASBERGER,
Ljubljana, Miklošičeva cesta 34.
Ceniki zastoj. Tvorniška zaloga. Ceniki zastoj

Naročajte 'Slovenca'!

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

8. Glas sredi noči.

Nekak čuden nemir se je polastil Mihaela. Sta-novske dolžnosti ga niso skrbale, saj so mu prav za prav vzele jako malo časa. Navadno ni bil nikoli v zadregi, kako bi porabil svoj prosti čas; res je pravil, da je Bantam njegovo edino veselje, vendar pa se je zanimal tudi še za druge stvari, ki so ga nekoliko manj mudile. Danes pa se ni mogel lotiti prav no-benega dela.

»Morda je vreme krivo,« je rekel sam pri sebi. Tlakomer je namreč od ranega jutra hitro padal. Ko pa je pred mrakom oplazil mesto zadnji konec tajfuna, ki je trgal strehe s hiš, podiral drevesa in vrtničil po cestah vsakovrstne manjše predmete, je bil Mihael preverjen, da je njegov nemir zadosti raz-ložen.

Nekateri mornarji, ki so vreme dobro poznali, so že zgodaj dopoldne mislili na to, kako bi svoje bro-dove zavarovali. Drugi, ki niso bili tako izkušeni, pa so morali gledati, kako je vihar zagnal njihova plo-vila na suho ali pa jih poškodoval, ko jih je odtrgal od sider in treščil v druge brodove. Ko so prvi sunki tajfuna pretresli mesto, je bil Mihael doma v sobi; tedaj pa steče proti luki, ker ga je le skrbelo, kaj je z Bantamom. Globoko pa si je oddahnil, ko je videl, da Elh Sanga vihar ni našel nepripravljenega. Lanša je bila zasidrana ob rilcu in krmi in se je v zatišju malega zaliva zadaj za carinarno prav mirno zibala na -ozburkanih valovih.

»Vse valno, gospod,« zapoje Kitajec, ko ga Mi-hael pokliče. »Bulja danes huda jako.«

Ko se je Mihael nazaj grede premetaval v vrtn-kih, je bil zelo radoveden, kako se kaj Lovro počuti pri tem svojem prvem srečanju s tajfunom. Anabel je bila majhna, a krepka ladja; njen gospodar kapi-tan Burns je bil izkušen mornar, ki je že dolgo poznal kitajske vode. Zato je bilo mogoče, da je ladja vihar prehitela, ali pa se je še pred njim zatekla v kako luko. Vendar je bil Mihael vkljub temu v skrbeh in je težko čakal osme ure, ko mu bo brat poslal spo-ročilo, kakor je obljubil.

Osma ura je prišla in prešla, sporočila pa od nikoder! Iz zvočnika si slišal samo nekakšno kru-lenje in šumenje ter včasih pravcato tulenje. Lovro je bil razlozil, da vplivajo na aparat zračne prilike, zlasti kadar grmi, in zato ni bil Mihael prav nič разо-čaran, ko bratovega glasu ni zaslišal.

Vihar se je izdivjal še pred jutrom in tako je Mihael ob osmih lahko že v tišini zopet poslušal. Lovro ga je bil že naprej posvaril, naj na pogovor ne upa prav zanesljivo in tako je bil Mihael pač razočaran ne pa vznemirjen, ko je brat tudi zdaj mol-čal. In ko molka cela dva dneva ni prekinil, je Mi-hael sklepal, da ga njegov radio pač več ne doseže in da zato od brata nima pričakovati nobene novice več razven po pošti.

Naslednji dan pa je bral v časopisu novice iz Hong Konga in Sanghaja in se je hudo prestrašil, ko je med mornariškimi poročili zasledil vest, da bi bila morda Anabel že pred dvema dnevoma priti v Saigon, a je še zdaj ni. Opremljena je bila z priti-jem; ker pa nobena ladja, ki je vozila ob obali, ni dobila od nje nobenega obvestila, je upravičena ho-

jazen, da jo je tajfun poškodoval. Vendar pa se za enkrat še ni treba vznemirjati.

»To je vse lepo rečeno, toda jaz sem že vznemir-jen!« si misli Mihael. »Seveda je mogoče, da se je samo radio pokvaril, ladja pa ostala nepoškodovana. Vendar pa...«

V jutro tretjega dne po viharju pa je srečal na cesti Vu Hanga in njegovega prijatelja Tatarja. Tudi sicer ju je večkrat od daleč videl in vselej oba sku-paj. Čudil se je, kaj ju pravzaprav veže in razlagal si je stvar tako, da Budžak smatra Vu Hanga pri svojih kupcih za koristnega posredovalca pri kitaj-skih trgovcih.

»Kako je kaj?« vpraša Vu Hang smehlaje kakor vedno. »Gre kupčija dobro?«

»Prav sedaj je popustila, pa upam, da bo postala spet živahnješa.«

»Kaj pa vaš brat?« vpraša Budžak. »Njegova ladja se je imenovala Anabel; saj je tako rekel, če se prav spominjam, ne? Ali veste o njej kaj novega?«

»Ne. Ali se kaj zanimate za mornariška poro-čila?«

»Ne prav preveč. Toda vsi govorijo o Anabeli, ker je edina ladja, ki jo pogrešajo.«

»Ni pogrešana, samo zakasnila se je,« ga pre-kine Mihael.

»Da, zakasnila,« sprejme Budžak popravek in se nasmehne. »Upanja seveda gotovo še niste izgubili?«

»Nameravam s svojo lanšo pohiteti kakih sto milj ot obali dol, morda se mi posreči, da pridem na nje-no sled.« Mihael se je začudil samemu sebi, kajti ta misel mu je baš sedaj šinila v glavo. »Ni še mogla prevoziti nad sto milj, ko jo je zajel tajfun.«

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1.50 Din. Oglas nad devet vrstic se računa po višji. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Mesarski pomočnik

mlad, z dobrimi spretnostmi, išče mojstra. Nastopi takoj. Več pri g. Grabež, Črnomelj.

Službo dobe

Pomočnika

mesarskega in prekajvalskega, vojašine protitega sprejem. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 7442.

Prodajalka

se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi: kot prva moč. Mora biti posebno dobra v manufakturi in galanteriji, zmožna nemščine, ter biti vajena vladna napram strankam. V poštev pridejo le vezbane pridne moči, katere so servirale na deželi. Ponudbe z navedbo dosežanj službovanja, kakor tudi zahtevo glede plače je poslati takoj na upravo »Slovenca« pod št. 7442. »Stalna služba«.

Vajenca

z dobro šolsko izobrazbo in zanesljivim, iz ljubljane ali bližje okolice, sprejme v temeljito izvežbanje Rud. Matzele, splošno ključavničarstvo, Ljubljana, Sv. Petra n. 45.

Učenec

za trgovino mešan. blaga v Ljubljani se sprejme. - Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Marljive«.

Strojni mizar

ki je izurjen na brezjermenski pogon, se takoj sprejme. Jurij Pollak, strojno mizarstvo, Kranj.

Slikarskega

in plesarskega pomočnika sprejem proti dobri plači. Jernej Vompbergar, Cerklje 30.

Strugarja

veščega za lesne izdelke, sprejem. Oglasiti se je takoj pri tvrdki Fran Ravnikar, lesna industrija, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Več strokovnih

ČEVLJARSKIH POMOČNIKOV kateri so vajeni delati na stroje, sprejme tovarna

ANT. KRISPER
ZGORNJA ŠIŠKA ŠT. 5.

SPREJME SE TAKOJ

prodajalka-začetnica

pridna in delavna moč, dobra računarica in govorica, v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi na Spod. Štajerskem. - Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 1930/7608.

Vajenca

za čevljarstvo obrt sprejme J. Urnkar, Lukovica pri Domžalah.

Čevljar. pomočnika

sprejem. Znati mora šivane gojzarice. - Logar Franc, Suha šte. 4 nad Kranjem.

Prodajalka-voditeljica

se išče za knjigarno in trgovino s papirjem in šolskimi potrebščinami. Služba se mora nastopiti s 1. avgustom t. l. Plača po dogovoru. Prošnje se naslovi na Tiskovno društvo r. z. z. o. z. v Ptuj.

Samostojen slaščičar

dobro izvežban, se sprejme. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7560.

Službo dobi

kinooperater, izučen elektromehaničar, kateri razume tudi ključavničarsko delo. Izpit ni potreben, ga lahko položi pozneje, ker je izprašani operater v hiši. Nastop takoj. - Ponudbe na Kino Central, Zemun.

Šivilje

dobro izurjene, se takoj sprejmejo za fino moško perilo. Prednost imajo tiste, ki so že bile zaposlene v kaki tovarni perila. Ponudbe na Ivan Medic, industrija perila, Novo mesto.

Pouk

Soferska šola

I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). - Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Zasluzek

Potnik

za prodajo vsakovrstnih prelet. izdelkov se sprejme. - Ponudbe z navedbo refenc na upravo »Slov.« pod »Agilen« šte. 7451.

Zastopnik!

Oddamo še nekaj podeželskih zastopstev. Le zmožni in agilni gospodje, ki bi se intenzivno pečali s prodajo naših prvovrstnih gramofonov in plošč in različnimi drugimi novostmi, naj pošljejo svoje ponudbe na trdno »Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva 34.

Stanovanja

Lepa soba

z dobro domačo hrano se takoj odda fini osebi. Sprejmeta se tudi dve osebi (letoviščarja). Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7412.

Za avgust

išče mirna stranka treh oseb stanovanje. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Nujno«.

Stanovanje

2 sob, kuhinje (parket, elektrika), oddam za avgust. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 7606.

Stanovanje

1 sobo in kuhinjo ali samo sobo, išče mirna tričlanska družina, skoraj cel dan odsotna, najraje v bližini Tabora. Na željo plačam za daljšo dobo naprej. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »1. avgust«.

V najem vzamem

ali kupim kmetijsko hišo z večjim kompleksom - njive ali travniki poleg - za več let. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Hitro ali pozneje«.

Objave

Lov

občine Mala gora, srez Kočevje, se bo oddajal v zakup za dobo od 1. avgusta 1930 do 31. marca 1935 na javni dražbi v soboto 19. julija 1930 ob 11 pri sreskem načelniku v Kočevju, soba šte. 5, kjer so v vpogled dražbeni pogoji. V okolišju se nahajajo srne, zajci, divji prašiči, medvedi, lisice, jazbeci, divje mačke, ku-ne itd.

Poizvedbe

Izgubil se je pes

ovčje pasme z znamko št. 568 - Ljubljana. Najdite! Naj ga proti nagradi odda tvrdki Mihe- lič & drug. Dunajska cesta 41.

Posestva

Laško!

Prodasta se dve hiši z zemljiščem in brez. Naslov: Schmidlin, Laško.

Manjše posestvo

kupim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din. - Ponudbe na oglas. oddel. »Slovenca« pod: »Pošten plačnik«.

Mlin

najrajši na Gorenjskem ali tudi kje blizu Ljubljane, prilično v prometnem kraju, umetni ali navadno kmečki, vzamem v najem. - Anton Udir, mlinar, Kamna gorica 2, Gorenjsko.

Parcelo

v Zeleni jami prodam za nizko ceno. - Poizve se: Vodmat, Ciglarjeva ul. 30.

Grad

kupim brez ali malenkost zemlje. Cene samo nizke! - Ponudbe upravi »Slov.« pod »Grad«.

Kupim mlin in žago na močni stalni vodi, v prometnem kraju z žitom in lesom. Ponudbe naj se pošljejo na oglasni oddel. »Slovenca« šte. 7538.

Parcelo

760 m² prodam pri kolo-dvoru. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7528.

ZDRAVO IN MOČNO KRI ZDRAVE IN MOČNE ŽIVCE IZVRSTEN TEK

VAM
DAJE

Energin

ŽELEZNO
KINA-VINO

Velecenjeni

LABORATORIJ „ALGA“

Sušak.

Otroci iz Doma sv. Terezije v Zagrebu se vam s tem zahvaljujejo za lepo in hitro okrepitev z „ENERGIN“ železnim kina-vinom.

Vsem roditeljem priporočamo za okrepitev otrok „ENERGIN“ železno kina-vino.

Zagreb, 1930.

Ravnateljstvo.

Za okrepitev odraslih 3-6 steklenic »Energin« po 3 žlice na dan, otrok 3 steklenice »Energin« po 3 male žličke na dan pred jedjo.

„ENERGIN“ železno kina-vino v lekarnah 1 polilitrska steklenica Din 40.-.

PO POŠTI POŠILJA LABORATORIJ „ALGA“, SUŠAK

3 steklenice »ENERGIN« Din 128.-.
6 steklenic »ENERGIN« Din 248.- in 1 zastoj.
12 steklenic »ENERGIN« Din 492.- in 2 zastoj.

Proda se

v breziškem srezu manjše posestvo, sestojče iz hiše, kleti, gospodar. poslopija in nekaj zemljišča. V hiši je gostilna in nad 60 let stara trgovina. - Pripravno predvsem za mlajšega trgovca - začetnika. Vprašanja poslati na advokatsko pisarno dr. Drnovška v Brežicah, kjer so na razpolago vse informacije.

Enodružinsko hišo

proda Jernej Lampret, Dolgi most, Vič pri Ljubljani.

Hišo z gostilno

ali dobro trgovino kupim ev. vzamem v najem. - Resne ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »150.000 do 200.000 dinarjev«.

Kupimo

Demjone

(flaskone) vsake množine - kupim. Leopold Pristavec, p. Presej.

Parno lokomobil

ca. 20 PH, s predkurjavo, kompletno in v dobrem stanju, kupim. Ponudbe pod št. »Lokomobila« št. 7599.

Obrt

Mlinarji!

Rz. prosa, ajdo in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletrgovina žita in moke.

Peči in štedilnike

vseh vrst vam nudi največje pečarija - Franc Jerko, Črnuče.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
lekarnar - SISAK

Podpisana v ljudo naznanjam, da se otvori v nedeljo dne 6. julija v mojih prostorih FANI TROHA, Kodeljevo, Ob Ljubljani št. 21

gostilna

v kateri pride vsak gost na svoj račun. Točila se bodo pristna dolenska in štajerska vina. Tudi za prigrizek bo preskrbljeno. - Za obilen poset se priporoča Fani Troha.

Prodamo

Proda se

5-69 m dolg pult s steklenimi vrati in 2 m visoko stekleno steno z 11 predali ter 2 mizi, dolgi po 2 m. Več se izve pri Hranilnici kmečkih občin, Dunajska cesta 38, med uradnimi urami.

Potniški avto

v brezhibnem stanju in davka prost, se prodaja. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dvosedežni Wanderer«.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Sirite »Slovenca«!

Pisalni stroj

znamke Adler, prav malo rabljen, se poceni prodaja. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7526.

Tehtnica

za trgovino - sistema Schulz Universal - za 15 kg, ugodno naprodaj. Vprašati pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti.

Oleandre

prodam. Na ogled: Žensko učiteljske, Resljeva cesta št. 10.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.-, eleg. vezana Din 55.-

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

»ALPEKO« trg.-ind. družba z o. z. LJUBLJANA
nudi po dnevnih cenah

Ia Portland cement

svetovnoznanih znamk

»SALONA« (TOUR), »COLOSSUS«, TALJENI CEMENT

Salonit

azbestni škrljil, valovite plošče, cevi raznih dimenzij.

Proizvod: »SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND

Mag. št. 24.371/30 - ref. IX.

7623

Razpis

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

oddajo zidarskih del za zgradbo občestne ograje na Celovski cesti ob Cekinovem gradu.

Razpisni pripomočki se dobe dne 7. in 8. julija 1930 med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski dvorec št. 2/II. Oferte je treba vložiti do 11. ure dne 14. julija 1930.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 3. julija 1930.

V tihoto družinske sreče je kanila solza, katero je utrlil Vsemogočni nam v bolest, predobri soprogi in mami pa v večno veselje in plačilo.

Marija Fritsch

soproga tovarniškega mojstra

je v četrtek dne 3. julija ob 2 popoldne v 66. letu starosti po kratki bolezni v Beljaku mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v soboto na tamkajšnjem pokopališču.

Beljak - Jesenice, dne 4. julija 1930.

Globoko žalujoči:

Anton Fritsch, soprog. - Tea in Jona, hčerki. Herman, sin.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob smrti naše predrage mame, stare mame, tašče in tete, gospe

Marije Pogorelc

izrazili svoje sožalje, vsem, ki so njeno zadnjo pot olepšali s cvetjem in vencem in vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Prav posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom dr. Arku, dr. Majcnu in dr. Spornu, č. sestrar usmiljenkam, ravnateljstvu in uradništvu Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, upraviteljstvu in učiteljskemu zboru osnovne šole v št. Vidu nad Ljubljano, članom šentjakobskega odra, ter sploh vsem, ki so na katerikoli način lajšali naši mami trpljenje zadnjih dni.

Ljubljana, dne 5. julija 1930.

Žalujoči ostali.